КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ II СЕССИИН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДТЭ ГАБШАГАЙ АЖАЛААР ХАРЮУСАЯ!

...оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-нэй гарана

№ 285 (13602)
1971 оной декабриин 3, пятница

Сэн 2 мүнгэн

...ЗОРИЛГОНЬ—МЯНГАНЬАА ДООШО БЭШЭ

...рэй совхозой Шэбэртын ...дын һаали эгсэ 12 час... юм. Эндэ хүрэжэ ерэ... ажал түлэг дундаа ...айба. һаяшаг болоһон ...айгаа һаалишад үшөөл ..., зүбшэн хөөрэлдэһэн ...

...ко, үбэлэй зургаан һа... литр фермээрээ һаа... бэшэ гүбди? Юун гэ...аш,—гээд фермын аха...алишан Мария Конеч...

...гүй яахабибди. Юрэ...лдайн һаалишадһаа ду... байхабди,—гэжэ залуу Мунко Цыбиков най... хэлээд, дүүрэн хүнэг...ряад саашалба.

...мын коллектив Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой һаалишадай гаргаһан эдэбхи үүсхэлые халуунаар дэмжээд, үбэлэй зургаа һарын туршада үнеэн бүриһөө мянган литрһээ доошо бэшэ һү һааха гэһэн уялга абаа. Тиихэдэ совхозой түрүү һаалишад Мунко Цыбиков, Мария Конечных гэгшэд 1300 литртэ хүргэхэбди гэжэ үгэеэ үгэһэн байна.

Эдэ һаалишадай ажал хүдэлмэритэй танилсаад байхада, хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ байһанда хүсэд этигэмээр.

Тус фермэдэ 238 үнеэд тоологдоно. Эндэхи һаалишад юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлахые эрмэлзэн, үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха гэһэн уялга абаа бэлэй. һаяхан социалис мүрысөөнэй дүн гаргахада, тус фермын коллектив абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэһэн байба. Бүхы фермээрээ арба һарын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2121 литр һү һаагаа. Иигэжэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаха эрхэтэй болоо. Жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һаахабди гэжэ тэдэнэр мүнөө мэдүүлнэ.

Шэбэртын һү һаалиин фермын түрүү һаалишад октябрь һарын туршада нилээд ехэ амжалта туйлаба. Д. Гармаева 3200 литр һү һааха түсэбтэй һаа, 4017 литр, М. Цыбиков 4550 литр һү һаажа, даабарияа нилээд үлүүлэн дүүргээ.

Б-Н. НАМДЫКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой түрүү һаалишад, комсомолшууд Людмила Лаптева Евдокия Соколова хоёр. Эдэнэр байгша оной арбан һарын туршада үнеэн бүриһөө 2168—2270 килограмм һү һааһан байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Худанай совхозой түрүү һаалишан Цыпылма Дашиева эрхим ажалайнгаа түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, мүн нютагай Соведүүдэй депутатаар хэдэн дахин һунгагдаһан байна. Мүнөө нүхэр Дашиева үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һаахын түлөө мүрысөөндэ хам оролсонхой.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

Арга боломжо бии

...Цахирай фермэдэтэндэхи «Победа» һаалишадай суглаан зарлагдажа. ...н үедэ хайшан гээд һү ехээр һаа... хөөрэлдөөн болоо.

...һан арга боломжоёо гүйсэд хэрэг...зой һаалишад үбэлэй һарануудта ...һөө 1000 килограммһаа бага бэшэ ...гэһэн уялга суглаан дээрээ нэгэн ...аталан абаба.

... түрүү һаалишад Ханда Абидуева, ...Доктоева, залуу һаалишан, нёдондо ...емпион байһан Буда Гончиков гэгшэд үбэлжэлгын зургаа һара соо үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һааха уялга абаһан байна.

Хүйтэнэй сагташье һү ехээр һааха арга боломжо эндэхидтэ гүйсэд бии. Энэ жэлдэ 200 үнеэдэй типовой байра шэнээр баригдаа, доооонь элдэб оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо. Үбһэ тэжээл буйлуулха шэнэ кухни түхеэрэгдэнхэй. Мүнөө колхозой үнеэдтэ рационой ёһоор үбһэн, зелёнко, сенаж, силос, куузику эдюулэгдэжэ, һүн яһала ехэ һаагдана.

С. БУДАЕВА

Захааминай аймаг.

Хүнтэйн һаалишадай амжалта

...най аймагай XXII ...ын нэрэмжэтэ колхозой ...н томодхогдоһон фермэ ...тагта оршодог юм. Тус ...18 үнеэдые 14 һаали...һалдаг. Энэ багахан ...ажалдаа амжалта туй...лана. Жэшээлхэдэ, арба ...н согсолходо, тэдэнэр ...тнер һү һааха түсэбтэй ...ээ 2893 центнертэ ... амжалта яагаад туйла...эдхеэр, ажал хүдэлмэриеэ зүбөөр эмхидхэһэн байна.

һаалишан Татьяна Жамбалова үнеэн һүриһөө 1483 килограмм һү һаажа, социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Мүн Мария Ринчинова, Дулгар Шагдарова, Евдокия Балаганова, Дулма Гармаева, Жигмит Цыденова гэгшэд түрүү һаалишанһаа гээгдэхэгүйе оролдон, хамсыгаа шаман ажаллана. Тэдэнэр үнеэн бүриһөө 1120—1340 килограмм һү һаагаад байна.

Тус фермын коллектив партиин райкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг мүнөө бата бэхеэр барижа ябана. Хүнтэйн фермын малшад, һаалишад Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой малшадай хандалга-бэшэгтэй танилсаад байхадаа, үбэлэй һарануудта үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа доошо бэшэ һү һаахабди гэжэ һаяхан мэдүүлбэ.

Н ЦЫДЫПОВ.

ХҮРШЭНЭРҺӨӨ ГЭЭГДЭХЭГҮЙБДИ

Үбэлэй һарануудта ехэ һүнэй түлөө тэмсэхэ гэһэн уряатайгаар республикынгаа бүхы малшадта хандаһан манай хүршэ шаралдайнхидай үүсхэлые отделениимнай һаалишад халуунаар дэмжээд, хүршэнэрһөө гээгдэхэгүй гэжэ шиидэә. Бидэ өөһэдынгөө арга боломжо, нөөсэнүүдые тооложо үзэхэдөө, үбэлэй һарануудта фермээрээ үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һааха гэлсээбди. Тиихэдэ зарим һаалишаднай, жэшээнь, Е. Пешкова, Х. Ракшеева, Ц. Дагбаева, Д. Булытова болон бусаднай тус бүридөө 1050-1100 килограмм һү һааха гэһэн уялга абаа.

Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ, абаһан уялгаяа бэелүүлжэ шадаха арга боломжо бидэндэ дүүрэн бии. Нэн түрүүн фермэмнай үбэлжэлгэдөө яһала һайн бэлэдхэлтэй ороо. Хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл, силос бии. һаалишадаар хүсэд хангагданхайбди. Үнеэднай байжа эдеэлһээр һараһаа дээшэ боложо байна. Тэжээлэй рацион табигданхай. Үдэртөө үнеэн бүхэндэ тэжээлэй 8 единицын хэмжээнэй үбһэ, концентрат, силос, буйлуулагдаһан обёосой һолоомон үгтэнэ.

Үнгэрһэн арба һара соо үнеэн бүриһөө 1400 килограмм һү фермээрээ һаагаабди. Түрүү һаалишад Ц. Дагбаева, Е. Пешкова, Д. Булытова гэгшэд 1646-1568 килограммда хүргөө.

Мүн 120 толгой бурую, хашарагуудые шахан таргалуулжа байнабди. Тэдэниис дүршэл ехэтэй малшад Ф. Щербаков В. Баранов хоёр харууһална. Малшад байгша ондо мал бүхэнөө сүүдхын туршада 800 граммаар нэмээһэн байна. һаяхан 20 шахамалые тушаахадамнай, үхэр бүриин амидын шэгнүүр 380-400 килограмм хүрэжэ, тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа. Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой үхэршэдэй үүсхэлые дэмжэн, үбэлэй һарануудта үхэр бүхэнэйнгөө сүүдхын шэгнүүрые 1000 граммаар дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаад, эдэ үдэрнүүдтэ эршэмтэйгээр ажаллажа байнад. Малшадта тэжээлэйнь рацион үгтэнхэй. Мал бүридэ 5 килограмм талха тарянай зүйл, мүн тэды шэнээн зелёнко, силос, һайхан үбһэн үгтэнэ. Шахамалнуудаа бүлеэн уһаар уһалнабди.

Эдэ шахамалнуудай заримаинь ерэхэ жэлэй түрүүшын һарада бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаха юм. Гүрэндэ 4800 центнер мяха худалдаха түсэбөө декабриин тэп багаар дүүргэхэбди. Даабариһаа гадуур хэдэн зуугаад центнер мяхан гүрэндэ тушаагдахаар хараалагдана.

Ж. ЦЫБИКЖАПОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой 3-дахи отделениие эрхилэгшэ.

...КЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ГҮРЭНДӨӨ МЯХА, ...ГЭ БОЛОН НООҺО ХУДАЛДАХА ЖЭЛЭИНГЭЭ ...ЭБ ЯМАРААР ДҮҮРГЭЖЭ БАЙҺАН ТУХАЙ

1971 оной декабриин 1-нэй мэдээн

(...гээлтые даабариһаа гадуур худалдагдаһаниень оруулалсаад, процентээр харуулхада)

...уд	Мяхан	һүн	Үндэгэн	Нооһон
...галай	106	220	—	—
...ай	102	99,6	122	99,6
	99,2	102	138	108
	95	152	—	98
...ын	93	98	153	—
	93	89	86	98
...най	91	119	107	97
...ын	90	96	139	103
...Шэбэрэй	89	94	108	92
	87	101	109	92
	87	102	95	99
...алиин	86	91	100	—
	84	91	184	102
	82	93	141	97
...най	80	106	117	95
	80	90	—	—
	78	93	54	98
	78	95	95	91
	78	87	83	95

Эдэбхитэйгээр ДЭМЖЭНЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ Хоринн аймагай Дээдэ-Тайлсын совхозой һаалишадай дунда социалис мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байна.

Ажахы дотороо Тарбагатайн фермын һаалишад Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозойхидой үүсхэлые эгээн түрүүлэн һайшаан дэмжэжэ, өөһэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, үбэлжэлгын зургаа һара соо (ноябрь—апрель һарануудта) үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 950 килограммһаа бага бэшэ һү һааха уялга абаа. Тиихэдэ фермын дүршэл ехэтэй түрүү һаалишад А. Краснопеева, Е. Машанова, Ф. Капорская, В. Мокрушина, А. Кожевникова гэгшэд энэ үе соо үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа доошо бэшэ һү һааха зорилго урдаа табина.

Совхозой нэгэдэхи, гурбадахи фермэнүүдэй һаалишад үбэлжэлгын 180 хоногой туршада үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һаахын түлөө тэмсэхэ юм.

В КУЗЬМИН.

...МАГ ...ОГОО ...ХИМЛЭНЭ

Хяагтын-Адагай гахайшад һайндэр бүхэниие ажалай шэнэ амжалтаар угтадаг заншалтай. Энэ фермын ажалшад шэн зоригтой ажалаараа «Коммунис ажалай коллектив» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Байгша оной арба һарын туршада гахайшад эрхим һайнаар хүдэлжэ, 1300 центнер мяха тушаагаа. Тиигэжэ тэдэнэр хараалһан түсэб, уялгаяа 630 центнерээр үлүүлээ бшуу. Гүрэндэ мяха худалдаха түсэб эндэ урагшатай һайн ябана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. һаянай мэдээнэй ёһоор, тус коллектив түсэбһөө гадуур 450 центнер мяха тушааба.

Энэ фермын ажалшад тухай хөөрэе. Галина Васильева, Лидия Главинская гэгшэд бээ хүсөөдүй гахайнуудые харадаг юм. Харууһалжа байһан гахайнуудаа саг болзоортонь һайнаар эдеэлүүлжэ, сүүдхын туршада гахай бүхэнэйнгөө шэгнүүрые нэмээхые оролдодог.

Ажал гээшэ алдар солодо хүргэдэг гээд зүб лэ хэлсэдэг, Лидын аша үрэтэй ажал ниитэдэ обёороггоо. Тиимэһээ нютагайнь ажалшад Лидия Главинскаяе аймагай соведэй депутат болгон һунгажа. этигэл найдабаряа үзүүлээ. Энэнһээ ехэ ямар найдабари хэрэгтэй байнаб даа. Нүхэр Главинская сүлөөтэй сагтаа нютагтаа ниитын ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадана.

һаяхан тэдэнэр хаража байһан бүлэг гахайнуудаа һайнаар шахажа, мяханда тушааба. Васильева, Главинская гэгшэд зарим үедэ 450 гахайнуудые эдеэлүүлжэ гараһан юм. Жэлэй эхинһээ хойшо хаража байһан гахайнуудаа сүүдхын туршада толгой бүриин шэгнүүрые 500 граммаар нэмээжэ, гахай бүхэнөө 120—130 килограмм болгожо тушааба.

Фермын гахайшад жэлэй туршада 1020 поршоонхо абаха гэһэн уялга абаа һэн. Мүнөө үедэ эндэ 2133 поршоонхо абтаад байна. Эхэ гахайнуудые харууһалдаг Лидия Шевченко, Татьяна Гладышева, Светлана Чумакова болон бусад эрхим һайнаар хүдэлжэ, абаһан уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэ ехэхэн хубитаяа оруулһан гээшэ.

Эндэхи гахайшад энэ үлэгшэ сагта бүри һайнаар ажаллажа, гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө хоёр дахин дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай.

К. ХАЛТАНОВ.

Хяагтын аймаг.

А. Н. КОСЫГИН ДАНИ ОШОХОЁО МОРДОБО

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Даниин правительствын уряалаар, албанай хэрэгээр Копенгаген ошохоёо декабриин 2-то Москваһаа мордоо. Тэрээнтэй хамта Эстониин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. И. Клаусон, Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Д. Худайбердыев. СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо А. А. Смирнов гэгшэд ошолсобо.

Внуковска аэродром дээрэ нүхэр А. Н. Косыгиние нүхэд К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, Ю. В. Андропов, М. С. Соломенцев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор М. А. Лесечко, В. Н. Новиков, И. Т. Новиков, Л. В. Смирнов, Н. А. Тихонов, СССР-эй Министрнүүд. А. А. Громыко, А. А. Гречко, С. Ф. Антонов, Т. Б. Гуженко, А. А. Ишков, Н. С. Патоличев, Н. А. Щелоков, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Ф. Промыслов болон бусад тушаалтад үдэшэбэ.

Даниин хэрэгүүдые СССР-тэ саг зуура эрхилхэ этигэмжэтэ Э. Андерсон, Норвегиин хэрэгүүдые СССР-тэ саг үргэлжэ эрхилхэ этигэмжэтэ Т. П. Свенневиг гэгшэд мүн лэ үдэшэлсөө.

(ТАСС).

Н. А. Некрасовта зорюулагдаһан ойн баярай научна сесси

Н. А. Некрасовай түрэһөөр 150 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай научна сессидэ Москвагай, Ленинградай, Киевэй, Минскын ба бусад городуудай эрдэмтэд. уран зохёолшод, ниислэл хотын дээдэ һургуулинуудай багшанар, музейнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд сугларба. Тус сесси декабриин 1-дэ А. М. Горькиин нэрэмжэтэ дэлхэйн литературын институтда нээгдээ.

Академик М. Б. Храпченко эхилэлгын үгэ хэлэжэ, сессиие нээбэ.

СССР-эй Науканuудай академиин литературын ба хэлэнэй отделени, А. М. Горькиин нэрэмжэтэ дэлхэйн литературын институт, Ород литературын институт (Пушкинай байшан) тус сессиие үнгэргэнэ. Сессидэ хабаадагшад ородой гайхамшаг поэдэй зохёол бүтээлнүүдэй шухала талануудта хабаатай элидхэлнүүдые хоёр үдэрэй турша соо соносохо, зүбшэн хэлсэхэ байна.

ВАРШАВСКА ДОГОВОРТО ХАБААТАЙ ГҮРЭНҮҮДЭЙ ГАДААДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

ВАРШАВА. (ТАСС). Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн декабриин 1-дэ эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной асуудалнуудаар бүхэевропын зүблөө зарлалгын бэлэдхэлдэ хабаатай асуудалнууд зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тэрэшэлэн уласхоорондын болон бусад асуудалнуудаар һанал бодолоо мэдэлсэһэн байна.

Тус зүблөөн тусхай коммюнике баталан абаад дүүрэбэ.

СОВЕТ-БОЛГАР ХАРИЛСАА ХОЛБООН

Экономическа, научно-техническэ харилсаа холбоо бэелүүлхэ совет-болгар правительстванууд хоорондын комиссиин зүблөөн декабриин 1-дэ Москвада нээгдээ. Экономикын, эрдэм болон техникын талаар совет-болгар холбооe улам гүнзэгырүүлхэ ба үргэдхэхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдана.

Совет делегациие СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Лесечко. Болгариин делегациие—НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Т. Цолов толгойлно. НРБ-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд С. Гюров комиссиин хүдэлмэридэ хабаадана.

(ТАСС).

США-гай ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ МИНИСТРЭЙ СССР-тэ ЕРЭЭД БУСАҺАН ТУХАЙ

США-гай худалдаа наймаанай министр Морис Стэнс СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличевой уряалаар Советскэ Союзда албанай хэрэгээр ерээд, ноябриин 20-һоо декабриин 1 хүрэтэр байба.

США-гай худалдаа наймаанай министр Москвада байха үедөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгиние бараалхаа. М. Стэнс США-гай президент Р. Никсонэй бэшэгые А. Н. Косыгинда дамжуулба. Тэрээн дотороо президент иигэжэ мэдүүлнэ: «Амгалан худалдаа наймаанай, промышленна харилсаа холбооной үндэһөөр хэн хэндээ туһалхын тула шухала олон юумэн манай хоёр орондо бии гэээд этигэнэбди».

А. Н. Косыгин президент Р. Никсонэй нэрэ дээрэ эльгээгдэхэ бэшэг М. Стэнсдэ барюулба. Тэрээн дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «СССР США хоёрой хоорондын худалдаа наймаанай холбооe, экономическа харилсаае саашадань улам үргэдхэбэл, хоёр ороной аша туһада харюусаха һэн». Совет-американ худалдаа наймаанай, экономическа харилсаанай байдал ба тэдэниие саашадань хүгжөөхэ арга боломжонуудта хабаатай олохон асуудалнууд Гадаадын худалдаа наймаанай министерствэдэ болоһон хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ. Хоёр тала энэ харилсаагаа хүгжөөхэ хүсэлэнтэй байһанаа лаблан элирхэйлһэн, эдэ асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэлжэ үргэлжэлхэ гэжэ ойлголсоо.

М. Стэнс декабриин 1-дэ Москваһаа мордобо.

Тэрэниие Шереметьевскэ аэродром дээрэ СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр М. С. Патоличев болон бусад тушаалтад үдэшөө.

ХАНИНАРТАА АЙЛШАЛБА

ДОРТМУНД. ТАСС-ай корр. В. Иванов иигэжэ дамжуулба: Германиин Коммунис партиин Дюссельдорфдохи съездэ хабаадаһан, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна хиналтын комитедэй Түрүүлэгшэ А. Я. Иельше түрүүтэй КПСС-эй делегаци Хойто Рейн-Вестфалаар аяншалһан, Рурай промышленна районой коммунистнуудтай уулзалгануудта хабаадаһан байна. ГКП-гэй Рур-Вестфалиин эмхиин гэшүүд совет айлшадые халуунаар угтаа. Рурай индустриальна түб — Дортмунд хотодо ехэ митинг боложо, коммунистнуудтай хамта профсоюзуудай, залуушуулай эмхинүүдэй гэшүүд, городой ажалшадай түлөөлэгшэд хабаадаба.

КПСС-эй делегациие ГКП-гэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. Мис амаршалаа.

А. Я. Пельше митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Рурай коммунистнуудые, хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон инженернүүдые КПСС-эй ЦК-гай үмэнэһөө, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй үмэнэһөө амаршалба.

А. Я. Пельше совет арадай туйлалтанууд тухай хөөрөөд, юһэдэхи табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан асари ехэ зорилгонуудые тайлбарилаа.

Индиин Компартиин Национальна соведэй сесси

ДЕЛИ. (ТАСС). КПИ-гэй юһэдэхи съездээр һунгагдаһан Индиин Компартиин Национальна соведэй дүрбэн үдэрэй сесси Делидэ нээгдээ.

Сессиин хүдэлмэридэ КПИ-гэй Национальна соведэй Түрүүлэгшэ Ш. А. Данге, КПИ-гэй Генеральна секретарь Раджешвар Рао, мүн Индиин коммунис хүдэлөөнэй бусад мэдээжэ ажал ябуулагшад хабаадана.

Зүблэхэ зүйлдэнь—орон доторхи мүнөөнэй политическэ байдалые, Индиин штадуудай хуули гаргаха суглаануудай (парламентнуудай) 1972 оной хабар болохо һунгалтада Компартиин баримталха хараа бодолдо хабаатай асуудалнууд табигдаа.

КПИ-гэй Национальна соведэй сесси Инди-Пакистанай хилэ дээрэ тохёолдоһон оршон байдал тухай асуудалые зүбшэхэ юм.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН, ТЭРЭНЭЙ ЭМХИДХЭЛ

Улаан-Үдын аймагай партийна организаци социалис мүрысөөе, коммунис ажалай түлөө хүдэлөөе сашадань хүгжөөхэ тухай асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулдаг юм. Энэнь колхоз болон совхозуудай, промышленна предприятинуудай юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй дазбаринуудые амжалтатайгаар дүргэхэ хэрэгтэ нүлөөлнэ.

Улаан-Үдын аймагай ажалшад, бүхы совет арадтал адляар, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжожо, жэлэй эхиндэ абаһан социалис уялгаяа дахинаа хаража үзөөд, 1971 ондо дүүргэхэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна. Тус аймагай ажалшад абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

Байгша оной хахад жэлэй туршада гүрэндэ хүдөө ажахын продукци ехээр худалдахын түлөө хүдөөшүүлэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, мяха гүрэндэ тушааха түсэбөө 121 процент, һү — 119 процент, нооһо — 131 процент, үндэгэ—147 процент дүүргэлтые хангаһанайнгаа түлөө гурбадахи мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Гүрэнэй түсэб, мүн социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэдэг ажахынууд олон. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Маяк», «Советская Россия», «8-ое марта» гэжэ колхозууд гүрэндэ продукци худалдаха гурбан кварталай түсэб болзорһоонь урид дүүргээ. «Байгал» гэжэ һуралсалай ажахы үүлтэртэ мал ажал хүгжөөхэ талаар Бүхэсоюзна конкурсдо нэгэдэхи һуури эзэлээ. Энээнэйнь түлөө СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын коллеги, бэлэдхэлэй, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК тус ажахыда 8 мянган түхэриг мүнгэн, «Волга» машина бэлэглэхэ гэжэ тогтооһон байна. Һаяхан энэ шангынь баяр ёһололой оршон байдалда барюулагдааһэн.

Улаан-Үдын аймагай таряашад ургаса таряа хуряалгын үедэ муу бэшэ дүнгүүдые туйлаа. Сагай уларилай таарамжагүй байгаашье һаань, гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө болзорһоо урид дүүргэв. Эдэ бүхы амжалтануудые туйлахадань, социалис мүрысөөн шиидхэхы үүргэ дүүргээ.

Социалис мүрысөөнэй онсо зүйлынь ямар бэ? Мүрысөөн тодорхойгоор, шата шатаараа эмхидхэгдэһэн байна. Жэшээлхэдэ, таряа хуряалгын үедэ ороохо гээлтэгүйгөөр, богони болзор соо хуряаха гэһэн зорилго табяатай.

Колхоз болон совхозуудай партийна организацинууд таряа хуряалгын эхилхэһээ холо урид социалис мүрысөөе эмхидхэлгэдэ наринаар бэлдэһэн юм. Коммунистнууд ба комсомолшууд үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта табигдаһан. Социалис мүрысөөндэ олон хүн зонине хабаадуулхын тула механизаторнуудай зүблөөн бүхы ажахынуудта үнгэргэгдөө бэлэй. Эдэ зүблөөнүүд дээрэ механизаторнуудай урда табигдаһан зорилгонууд гүнзэгыгөөр тайлбарилагдаһан юм. Тэрэнэй һүүлээр социалис уялганууд баталан абтадаг һэн.

Партиин райком ямар нэгэн ехэ ажалай урда тээ социалис уялганууды 2—3 ажахыда баталан абадаг, тиигэһэнэй удаа тэдэнь аймагай газетын хуудаһан дээрэ толилогдодог байна. Тиигэжэ аймаг доторхи социалис мүрысөөнэй хамтын шэглэл тодорхойлогдодог.

«Искра» колхозой партийна организаци таряа хуряалгын үедэхи социалис мүрысөөнэй гуримуудые һайнаар зохёогоо. Мүрысөөнэй үедэ материальна ба моральна урмашуулгын хэмжээнүүд зүбөөр хараада абтаа. Ушар тиимэһээ партиин райком энэ колхозой социалис мүрысөөнэй гуримуудые баталжа, «Коммунизмын туяа» газетын хуудаһан дээрэ толилһон юм. Аймагай колхоз болон совхозуудай партийна организацинууд «Искра» колхозой жэшээгээр социалис мүрысөөгөө эмхидхэхэ арга олоһон байна.

Аймагай ажахынуудай социалис мүрысөөнэй дүримүүд тодорхойгоор табигдаһаараа илгарна. Жэшээлхэдэ, «Искра» колхозой механизаторнуудай социалис мүрысөөнэй дүримүүд соо таряа хуряалгын онол арга, болзор заагдана, (тэрэшэлэн мүрысөөндэ 400 гектар тарянай талмай хуряажа, 5,6 мянган центнер ороохо хадаа һаа, «Колхозой 1971 оной эрхим комбайнер» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гэхэ мэтээр заагданхай).

Аймагай социалис мүрысөөнэй дүримүүд хонишодой ажалые урмашуулха хэрэгтэ нүлөөлдэг юм. «Аймагай 1972 оной эрхим хонишон» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга түлжүүлхэ ёһотой. Материальна болон моральна урмашуулгын хэмжээнүүд мүрысөөнэй дүримүүд соо элеэр тодорхойлогдонхой.

Тус аймагай промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай партийна ба олониитын организацинууд социалис мүрысөөнэй һонирхолтой түхэл шэнжые олодог байна. Һаалиишадай хоорондохи социалис мүрысөөн декада бүри, харин үбһэ, таряа хуряалга дээрэ — таба хоноод лэ мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдадаг һэн. Һарын дүүрэмсээр партийна организацинуудай секретарьнууд абаһан уялгын дүүргэлтэ тухай КПСС-эй райкомдо заатагүй мэдээсдэг юм. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд ажалшадай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдг, зураглан харуулагдадаг, олондо мэдээжэ болгогдодог. Аймагай бүхы ажахынуудта социалис мүрысөөндэ шалгарагшадай хүндэлэлдэ «Ажалай алдар солын туг» үргэгдэдэг байна. Гэхэтэй хамта социалис уялга абахаһаа урид тэрэ уялгаяа яажа дүүргэхэб гэһэн хэмжээнүүд хараалагдадаг. Жэшээлхэдэ, Ивалгын кондитерскэ фабрикын коллектив ажалай бүтээсэ түсэбһөө гадуур 3 процентээр дээшэлүүлхэбди гэжэ бэшэһэн байна. Ажалай эмхидхэл, ашаг үрэ дээшэлүүлхэһээ гадна, нэмэлтэ оньһон техникэ тодхожо, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ёһотой хаюм. Тиимэһээ оньһон техникэ тодхоходо хэн харюусалгатайб гэжэ заагдаһан байдаг.

КПСС-эй райком, мүн партийна организацинууд социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые олондо мэдээжэ болгохо асуудалда нилээд ехэ анхарал хандуулна. Райкомой байшангай үүдэндэ гоёор шэмэглэгдэһэн карта-схемэ зураатай байдаг. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр барюулагдадаг партиин райкомой, аймагай Совет гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг ямар ажахыда үгтэбэб гэжэ харуулагдадаг. Дамжуулгын табан Улаан туг, дамжуулгын гурбан вымпел аймаг доторнь бии юм. Энэ карта — схемые тойруулан, аймагай социалис уялганууд, мүрысөөнэй гуримууд, дамжуулгын Улаан туг гү, али вымпел барюулха тухай тогтоол гэхэ мэтэ зүйлнүүд үгтэнэ. Тиихэлээрээ энэ карта—схемэ хараһаар лэ ямар ажахыда, юунэй түлөө, хэзээ дамжуулгын Улаан туг үгтөө юм гэжэ ойлгохоор байдаг.

Аймаг доторхи һаалишад, хонишод, механизаторнуудай, промышленна предприятинуудай хоорондохи мүрысөөнэй дүнгүүд һара бүри гаргагдадаг. Хонишодой, һаалишадай, механизаторай үдэрнүүд ажахынуудта үнгэргэгдэдэг заншалтай болонхой. Эдэ һайндэрнүүд дээрэ «Эрхим һаалишан», «Эрхим хонишон» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдодог, дамжуулгын тугууд, бэлэгүүд, шагнал барюулагдадаг. Шан барюулха үедэ гансал амжалта тухай хэлэгдэдэг бэшэ, мүн ерээдүйн хэхэ ажал тухай хэлэгдэдэг.

Ажалай түрүү дүй дүршэл, хүдөө ажахын эрдэм наукын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар нилээд ехэ юумэн хэгдэнэ. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд аймагайнгаа газетэдэ түрүү дүй дүршэл тухай арба гаран статья толилоо. «Хонидто нэмэлтэ тэжээл үгэхэдэ ямар аша үрэтэйб?», «Советская Россия» колхоздо гахай үсхэбэрилхэ талаар ямар юумэн хэгдэнэб», «Хартаабха ургуулха шэнэ онол арга тухай», сенаж дараха, куузику ургуулха түрүү онол арга гэхэ мэтэ статьянууд толилогдоһон байна.

Түрүү ажахынуудта, түрүү дүй дүршэл халан абахын түлөө ажалай түрүүшүүлдэ ошохо гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд аймаг дотор үргэнөөр бэелүүлэгдэнэ. Партийна организацинуудай эдэ бүхы ажал ябуулгань социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ нүлөөлнэ бшуу.

Аймаг дотор коммунис ажалай түлөө тэмсэл үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргын түлөө тэмсэлдэ 796 хүн хабаадана, тэдэнэй 600 гаранинь энэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Коммунис ажалай ударнигай гэртэ заримдаа «Эндэ коммунис ажалай ударник (нэрэ обогынь бэшэгдэхэ) ажаһуудаг» гэһэн тэмдэг байдаг.

Социалис мүрысөөндэ зарим тэды амжалтанууд туйлагдаһан байбашье, мүрысөө эмхидхэлгэдэ нилээд олон дутагдалнууд дайралдана.

Зарим ажахынуудта өөрын ба коллективүүдэй арга боломжонуудые хараадаа абангүй социалис уялгануудые абадаг ушар дайралдана. Тиимэһээ зарим ажахынууд уялгаяа түргэнөөр дүүргэдэг, үгышье һаа, огто дүүргэгдэнгүй үлэшэдэг... Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ совхоздо һаалишадай хоородонхи мүрысөөнэй дүн гаргахадаа һаалишанай бүхы һааһан һүн, мүн худалдаһаниинь хараада абтаха ёһотой гэжэ хэлэгдэнэ. Гэбэшье мүрысөөнэй дүн гаргахадаа, һү худалдалгын хэмжээн хараада абтанагүй.

Мүрысөөн-конкурснууд, нэгэ адли мэргэжэлтэй зоной дунда мүрысөөн үнгэргэгдэнэгүй. Гүрэнэй зөөри алмаха, гамтайгаар гаргашалха, үйлэдбэрилһэн продукциин шанар дээшэлүүлхэ, өөрынь үнэ сэн доошолуулха талаар ажахы доторхи мүрысөөн муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд һалбариингаа ёһоор социалис мүрысөөндэ багаар хабаадана. Колхоз болон совхозуудай парткомууд профсоюзай комитедые социалис мүрысөөндэ һайнаар хабаадуулнагүй. Калининай нэрэмжэтэ совхозой парткомой заседани дээрэ профсоюзай организациин түрүүлэгшын тоосоое шагнаа. Гэбэшье партком социалис мүрысөөеударидаха талаар тогтоол абаагүй, тиимэһээ рабочком мүртэй юумэ хээгүй үлөө. Парткомуудай ба рабочкомой ажал ябуулгада иимэрхүү дутуу дунданууд бии байһаар.

Улаан-Үдын аймагай ажахынуудай, промышленна предприятинуудай коллективүүд мүнөө «Социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые гол түлэб зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ. Тус тогтоолые зүбшэн хэлсэхэ үедэ элирүүлэгдэһэн дутагдалнууд мүнөө усадхагдажа байнхай.

Д. ДАРМАЕВ.
КПСС-эй Обкомой пропаганда, ба агитациин таһагай инструктор.

БАЯН ОЛЗОТОЙ БУСАНАД

Буряадай загаһанай промышленностиин трестын загаһашад байгша он соо хэзээ хэзээнэйхиһээ баян олзо барял. Жэлэй эхинһээ 31.390 центнер загаһа бариха даабаряа 34.766 центнертэ хүргэһэн байна. Баргажанай адагай загаһанай комбинадай, Яруунын загаһанай заводой хүдэлмэришэд баян олзо барина. Кабанскын загаһанай заводой коллектив 11.650 центнер загаһа бариха жэлэйнгээ даабари бүри сентябрь һара соо дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 2416 центнер загаһа гүрэндэ тушаагаад байна.

И. А. Конев, И. А. Суворов гэгшэдэй даадаг бригадануудай загаһашад жэлэйнтээ даабари бүри загаһашадай һайндэртэ дүүргэһэн юм. Эдэнэр Кабанскын загаһанай заводой эгээл хүндэтэй, алдар солотой хүдэлмэришэдынь болонхой. Энэ түрүү загаһашад мүнөө 1972 оной июль һарын түсэбөөр ажаллажа байнад.

В. ЯКИМОВ.

КОМСОМОЛОЙ АЖАБАЙДА...

АМЖАЛТАЯА УЛАМ АРЬБАДХАХ...

Мүнөө аймагай комсомолой организацинуудта жэлэй тоосоото-һунгалтын суглаанууд түлэг дундаа ябажа байна. Энэ эгээл шухала ба харюусалгатай суглаанууд дээрээ комсомолшууд бүхы жэл соо хэһэн ажал хүдэлмэриеэ, амжалтаяа согсолжо, дутуу дундануудаа шүүмжэлэн, зохихо тогтоол баталан абана гээшэ.

Үнгэрһэн тоосоото үе соо аймагай комсомолшууд болон залуушуул XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр оролсожо, шадабарияа гаргаһан байна. Һаяхан болоһон «Дружба» колхозой комсомолой эхин организациин тоосоото суглаан дээрэ гол түлэб жэл соохи амжалтануудаа хаража үзэһэн, дутагдалнуудаа шүүмжэлһэн байна. Колхозой комсомолой организаци аймаг доторoo томохон организацинуудай тоодо ородог юм. Тоосоото жэл соо залуушуулай хэһэн хэрэгүүдые хаража үзэхэдэ омогорхомоор даа. Колхозой залуушуул ажахын эгээл шухала, харюусалгата ажалда оролдосотойгоор хабаадажа, эрхим ажалаараа магтуулна. Малай үбэлжэлгын, хабарай тарилгын үедэ, мүн барилганууд дээрэ залуушуулай бригаданууд һайнаар ажаллаһан юм. Тракторист Валерий Цыбиков, барилгашан Александр Лубсанов гэгшэд ажалай түрүүшүүлэй алдартай. Үбһэ хуряалгын үедэ комсомол-залуушуулай найман звено бүридхэгдэжэ, шанар һайнтай тэжээл хуряажа абанхай. Эндэ колхозой комсомолой организациин секретарь Николай Доржиевай звено онсо шалгаржа, аймаг доторхи комсомол-залуушуулай звенонууд сооһоо хоёрдохи һуури эзэлээ. Малай үбэлжэлгын байра заһабарилха ба түхеэрхэ үедэ энэ нүхэрнай барилгашадай бригадираар томилогдожо, даалгагдаһан ажалаа шанар һайнтайгаар бүтээһэн байна.

Колхоз доторoo соёлой гуламтын хүгжэлтэдэ залуушуул өөрынгөө ехэхэн хубитые оруулдаг. Эндэ Енгорбойн найман жэлэй һургуулиин залуу багшанар Геннадий Шойдонов, Батажаргал Бадмаева, Валентина Цынгунова гэгшэдые тэмдэглэмээр. Залуу багшанар колхозой залуушуултай хамта һонирхолтой хатар, наада, дуунуудые бэлдэжэ, колхозой клубууд, холо ойрын гүүртэнүүд дээрэ ажалшадта концерт табидаг заншалтай болонхой. Энээнһээ гадна багшанар ойлгууламжын мүн хүмүүжүүлхы хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг. Тэдэнэр партиин XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые арад зондо ойлгуулхын тула горитой ажал хүдэлмэри хэһэн байнад.

Тиибэшье комсомолшуудай суглаан дээрэ нилээд олон дутуу дунданууд тухай хэлсэгдээ. Эндэ ажалай һүүлээр залуушуулай амаралта муугаар эмхидхэгдэжэ, клубай хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө ажалда хайша хэрэгээр хандана гэхэ мэтын тон зүб эрилтэ табигдаһан байна.

Колхозой партийна организаци комсомолой организациин, тэрэшэлэн, комсомол залуушуулай ажал хэрэгээр һонирходоггүй, комсомолой организацида горитой туһаламжа үзүүлдэггүй гэжэ сэхэ руунь хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, колхозой правлениин, мүн парткомой хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэниинышье тоосоото-һунгалтын суглаанда ерээгүй. Энэ сугларһан залуушуул аха... дэйнгээ зүбшэл заабари... һайшаалтай эдэбхи түү... дэмжээ һаань, хэды урмат... ха һэм!

Колхозой залуушуулай ...һан амжалтые гэрш... КПСС-эй XXIV съездын ...бэринүүдые амжалтатайга... лүүлжэ байһанайнь түлөө В... эй Центральна Комитет... расхаалта вымпел ком... эхин организацида барюул... Амжалтануудаа улам ар... жа, комсомолойнгоо ор... циин хүдэлмэриие улам ... руулхабди гэжэ комсо... нэгэн дуугаар найдуула... лаан дээрэ комсомолой ор... циин комитет һунгагдаа. ...лай Доржиев комсомолой ... дэй секретаряар дахинаа ... даба.

С. НАМЖИЛ...
ВЛКСМ-эй Захаам... райкомой инстру...

Промышленна предприятинуудые зайн галай элшэ хүсөөр, халуун уураалаар гүйсэд хангаха шухала зорилго Улаан-Үдын ТЭЦ-эй хүдэлмэришэдэй урда табигдана. Тиимэһээ хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Инженер Михаил Совковой даадаг халаанай хүдэлмэришэд оньһон приборнуудаа наринаар шалгажа байдаг. Энээн дээрэһээ ТЭЦ-эй бүхы оньһон түхеэрэлгэнүүд найдамтайгаар хүдэлжэ, хэрэглэгшэдээ зайн галаар таһалгаряагүйгөөр хангана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: инженерно-техническэ мэргэжэлтэд (хэрэглэгшэдтээ зайн гал эльгээжэ байдаг подстанцинуудые шалгана; ТЭЦ-эй оньһон түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэри хинан шалгажа байдаг приборнуудай слесарь А. П. Юртин.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ТАБИ МИЛЛИОНДО ХҮРГЭГДЭХЭ

Сотниково һууриндахи ...най фабрика республи... суутай предприяти боло... гэрһэн гурбан жэлэй ... фабрикын хүдэлмэриш... мэргэжэлтэд шубуу үд... лаа оньһон аргаар хэдэ... түлөө яһала ехэ юумэ бү... раа.

Жэшээлхэдэ, олон ту... буудые уһалха, эдеэлүүл... гыень суглуулжа аба... бэлэн хэрэг бэшэ. Энэ хү... машина, техникын оньһо... хэгдэдэг болоо.

Сотниковой шубууна... кын коллектив шэнэ таба... түрүүшын жэлдэ һайнаа... жэ байнхай. Мүнөө гүрэн... гэ тушааха байгша оной... бари болзорһоо урид ... тиигээд жэлэй эсэс хүрэт... 4,5 миллион үндэгэ нэм... шааха гэһэн зорилго урда... хай.

Эндэ ажалша бэрхэ шу... олон. Жэшээнь, эгэшэ ... Нина, Валентина Бор... дальбараануудые тэнжээ... болгодог. Тиихэдээ ... уялтада үнэн сэхээр хан... лэй эхинһээ хойшо эдэ ... мянган залуу тахянуудые ...һэн байна.

Коммунис ажалай удар... бовь Иннокентьевна Шуб... таалтай бэрхэ шубууша... тахяа бүхэнһөө 140 гаран ... абаа.

Сотниковой шубуунай ... саашадаа бүри үргэн да... гаар хүдэлхэ хараа түсэб... бээ энэ жэлдэ 25 миллион ... гэ суглуулжа абаха зори... даа табиһан байбал, юһэд... бан жэлэй эсэс хүрэтэр ... үндэгэ абалгаяа 50 мил... хүргэхөөр хараалба.

П. ВАСИЛ...
Улаан-Үдын аймаг.

ТЭДЭНЭЙ ҮГЭ НАЙДАМТАЙ

Һүүлэй үедэ Буряадай барилгын управлениин хүдэлмэришэд түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые ехээр хэрэглэдэг боложо байна. Томо гэрнүүдэй һууринууд, хушалтанууд мүнөө түмэр-бетоноор хэгдэнэ. Барилгашадые энэ шухала хэрэгсэлнүүдээр таһалгаряагүй хангаха гэжэ «Буржелезобетон» нэгэдэлэй хүдэлмэришэд ехэхэн оролдолго гаргана. Түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые хэдэг филиалнуудай, цехүүдэй, участогуудай коллективүүд дундаа мүрысэн, хэзээ хэзээнэйхиһээ габшагайгаар хүдэлжэ байна. Тиинышьегүй яаха гээшэб! Жэлэймнай дүүрэхэнь ойро боложол байна ха юм. Энэ жэлнай юрын жэл бэшэ. Партиин XXIV съездын үнгэргэгдэһэн түүхэ домогтой жэл болоно. Тиимэһээл хүдэлмэришэн бүхэн шэнэ табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэнэ ха юм. Энэнь тон һайшаалтай юм бэзэ.

Байгша оной арба нэгэн һарын дүн согсолон гаргажа үзэхэдөө, манай «Буржелезобетон» нэгэдэлэй коллектив гэмгүй хүдэлжэ гараа гээд тэмдэглэмээр. 11.300 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха даабаряа 11.360 мянганда хүргэһэн байнабди. Ажалай бүтээсэ 0,5 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргадаг филиалнуудай дундаһаа головной филиалай коллектив социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Эдэнэр байгша оной арба нэгэ һарын даабариһаа гадуур 100 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаһан байха юм. Энэ филиалай хүдэлмэришэд шэнэ онол арга үргэнөөр хэрэглэн, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, һүүлэй үедэ а... лайнгаа бүтээсые 4.6 процен... дээшэлүүлбэ. Андрей Тимофе... Богдановай хүтэлбэрилдэг нэг... хи филиалай хүдэлмэришэд ... рүүшүүлэй хойно орохогүй... ла яһала оролдожо хүдэлнэ. ...ра бүриингөө даабари ... дүүргэжэ, һайн шанартай про... ци ехээр бүтээн гаргана.

Энэ бүгэдые хараад үзэ... «Буржелезобетон» нэгэдэлэй ко... лектив шэнэ табан жэлэй ... рүүшын жэлэй даабари бол... һоонь урид дүүргэхэ гэһэн ... гаяа бодото дээрэнь бэелүү... гэжэ хэлэмээр.

В. ЕЛИСЕЕВА,
«Буржелезобетон» нэгэдэлэй экономист.

Агуухэ Октябриин хубисхалай 54-дэхи жэлэй ойн баярай һайндэрэй үеэр республика доторхи эгээн томо — Түгнын уһалууриин һубаг, ханаабууд ашаглалгада үгтэжэ, Мухар-Шэбэрэй таряашадай һанал хүсэлынь одоошье бэелүүлэгдээ. Тиигэжэ Заганай, «Путь Ленина», «Знамя Ленина» колхозуудай механизаторнууд бүхы 2337 гектар таряалангаа оньһон аргаар уһалжа, ороохо

ТАРЯАШАДАЙ ХҮСЭЛ БЭЕЛҮҮЛЭГДЭЭ

тарянай тогтуурита баян ургаса хуряажа абаха дүүрэн аргатай болоо бшуу. Иигээд лэ Түгнын таряашад огторгойн шарай адаглажа байнгүй. «ДДА-100М» түхэлэй хоёр-консульно 16 агрегадаар искусственна аргаар дуратай сагтаа хура бороо оруулха байна.

Саг зуураар татагдаһан нариихан һубагуудай захаар уһа сасадаг агрегадуудынь тодхогдожо, нэгэ энгээ дахан уһалхаар хараалагданхай. Тиихэдэ гол каналынь дундаа 120 метр зайтайгаар 222 километртэ һунана.

Уһалалгын үедэ участогай каналай уһан саг зуураар татагдаһан һубагаар урадхуулагдаха байна. Гадна эндэ уһанай хаалтанууд, урасхалдань хүсэ үгэхэ шууюурнууд, уһа табиха соргонууд ба түмэр-бетоноор хэгдэһэн хүүргэнүүд баригданхай. Бүхыдөө тус канал 32,6 километр утатай юм.

Эдэ гол канал бүхэниинь «ДДА-100М» түхэлэй 2—3 агрегадуудые хүдэлгэхэ шадалтай гэхэ гү, али секундын 120 – 500 литр уһан урадхуулагдаха байна. Энэ каналнуудта түмэр-бетоноор хэгдэһэн 295 сорго тодхогдоһон байна.

Бурхан Толгой гэжэ газарһаа Түгнэ голой уһа абадаг гол каналынь Хотогор нуууртай холбогдонхой тула бүхы уһаяа эндэ суглуулна. Тиихэдэ энэ нуурта Харьяастын, Галтайн горхон шудхадаг байна. Энэ канал Түгнэ голһоо Хотогор нуур хүрэтэрхи 5,6 километрэй зайе һэтэ гараад, улам саашаа үргэн талын дундуур Улаан-Үдэ тээшэ зурыһан харгые хүндэлэн гараад, «Путь Ленина» колхозой газар хүрэтэр татагданхай. Тиигэжэ энэ гол канал бүхыдөө 15 километрэй зайда һунанхай юм.

Эндэ баригдаһан уһанай 18 хаалта ямаршье сагта каналай уһа ондоо тээшэнь залан абажа, «ДДА-100М» түхэлэй агрегат хүдэлгэхэдэ таарамжатайгаар бүтээгдэнхэй.

Үнэндөө уһаар бага Түнгэ гол ган гасуур болоходонь улам шэргэшэдэг гү, али хабартаа, хура борооной таһалгаряагүй ороходо түргэн үерлэжэ, эрьеһээ халидаг заншалтай юм. Тиимэһээ Түгнэ голой уһа Бом һууринай дэргэдэхи Сагаан-Нуурта баригдаһан сөөрэмдэ залажа урадхуулхаар хараалагданхай. Тиигэжэ Түгнэ Сагаан-Нуур хоёрые холбоһон 9 метр үндэр, 1550 метр утатай канал татагдаһан байна.

Энэ сөөрэм бүхыдөө 18,5 миллион кубометр уһанай багтаамжатай, тэрэнэй 15,5 миллион кубометр уһыень ямаршье сагта залан абахада зохистойгоор баригданхай юм. Гэхэтэй хамта, тус сөөрэм хэмжүүрэйнгээ талаар Хүдэриин сөөрэмһөө 8 дахин ехэ, тиихэдэ Хотогор нуур, дээрэ баригдаһан сөөрэмынь Хүдэрынхитэй адлирхуу болоно.

Эдэ хоёр сөөрэмэй уһан аймагай дурсагдагша ажахынуудай тарялан гурба дахин уһалхадань ядамаггүй хүрэхэ зэргэтэй. Тиигэжэ эндэхи таряашад гектарай дунда зэргээр 30—35 центнерһээ бага бэшэ шэниисэ хуряажа, барилгынгаа гаргашые 7 жэлэй туршада тэхэрюулэн абахаар хараална. Бүхыдөө энэ барилгада 2700 мянган түхэриг гаргашалагдаһан байна.

Барилгын эхилхэһээ хойшо эндэ хүдэлгэгдэһэн экс...ваторнууд, скреперүүд, бульдозер болон ханааб ма...ха машинанууд бүхыдөө 3 миллион шахуу кубометр ш...рой малтаһан, жэгдэлһэн байна. Тиихэдэ уһалга... хоёр гектар газар бүхэндэ нэгэ-нэгэ гидротехническэ ... хеэрэлгэ баригдаа.

Гэхэтэй хамта уһалууриин һубаг, каналнуудые ба... шад хаалта, ханаабуудаа бүлэг бүлэгээрнь ашагла... тушаажа, «ДДА-100М» агрегадаар уһалжа туршаха, ... зар уһалха машинистнүүдые һургаха хэрэгтэнь ажах... нуудта туһалдаг байгаа.

Хожомоо дурсагдагша колхозууд уһалууриингаа ... һубаг, каналнуудые ашагтайгаар хэрэглэжэ, бусад ажах... нуудта жэшээ харуулбалнь һайн һэн ха гэжэ һанагдана. Тэрэшэлэн Хүдөө ажахын министертсво, респуб... мелиорациин ба уһанай ажахы шэнээр баригдажа, аш... лалгада тушаагдаһан Түгнын уһалууриин системын хү... дэлмэри өөрынгөө хиналта доро абажа, заһабарил... ашаглаха хэрэгтэнь техническэ болон материальна ту... ламжа үзүүлжэ байха аабза гэжэ найдагдана. Тиихэ... минеральна үтэгжүүлгэ, хэрэгтэй машина техникээр гү... сэд хангажа, дурсагдагша колхозуудые оньһожоруул... дамал аргаар газар уһалха жэшээтэ ажахынууд боло... зэргэтэй.

А. ВЕТОШНИКО...
«Востоксибгипроводхозой» Буряадай ОКП-гэй ахамад инженер.

ГАЗЕТЫН ГАБЬЯА ЕХЭ

...уряад үнэн» газетын 50 жэ... ойе угтуулан, һанамжа дурад... тухайгаа хөөрэхэ хүсэлэнтэйб. ...лхи хэлэн дээрээ газетын гаража эхилхэдэ гэхэ гү, али ...ондо манай заха холын Захаа... нютагта ном бэшэг мэдэхэ хүн ...ээн байһан юм. Сэхынь хэлэхэ... ...э үедэ нютаг бүхэндэ нэгэ хо... хүн хуушан монголоор уншa... ...шэдэг байһан. Жэшээлхэдэ, ...ай нютагта Цыденов Сандаб, ...гэдэ Очиров Тарба, Утаатада ...ев Даба, Тарбаев Лубсан, Дор... Балжин гэхэ мэтын нүхэд һур... ...ай, эрдэмтэй гэжэ тоологдодог. Эгээл тэрэ үедэ би өөрөө ...бэшэг мэдэхэгүй байһандаа ха... ...г һэм. Далахай нютагта 1926 ...хин шатын һургуули нээгдэ... ...йна. Монголшо Жалсанов Бу... гэгшэ багшалжа, нютагай ...улые монгол үзэг бэшэгтэ ...а эхилһэн юм. Би ехэл ду... ...аар тэрэ һургуулида орожо, монголоор үзэг бэшэг мэдэхэ ...н байнаб. 1930 он багта ...и буряад хэлэн дээрээ гара... газетэ хоёр нюдөөрөө хаража, ...шынхеэ уншаа бэлэйб. Ойро ...ойнгоо айлнуудаар ябажа, тэ... уншажа, хүнүүдые ехэтэ һо... ...лһанаа, нютагайнгаа үбгэд, ...дтэ магтуулһанаа мүнөөшье ...р мартадаггүйб.

...өөрөө 1930 онһоо хойшо ню... ...гаа һургуулида багшалжа ...һэм. Хоёр гурбан жэлэй тур... залуушуулые хуушан монгол ...һургажа, шабинартаа «Бу... ...нголой үнэнииe» захюулжа ...аг болоо бэлэйб. Удангүй ...олой райкомой зүүршалгаар ...нгаа «Захааминай үнэн» га... редакцида хүдэлхөөр эльгээг...м.

...6 онһоо «Бурят-Монголой газетын редакцитай холбоо ...атай боложо, аймаг доторойн... ...ошохон һонинуудые бэшэжэ, ...эшэгшын нэрэ зүүжэ эхилһэн ...тайб.

...үнгэрһэн 35 жэл соо «Буряад үнэн» газетынгээ хуудаһануудта нютагайнгаа һонинуудые хаба шадал соогоо хододоол бэшэжэ байдаг, һонирхон уншадаг хүнби. Гадна, түрэлхи хэлэн дээрэ гарадаг газетэнүүдые олоор тарааха хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байнаб. Би «Буряад үнэн» газетын хуушан монголоор гаража байхаһаа эхилээд, мүнөө хүрэтэр уншажа, бэшэжэшье байдаг гээшэб. Тус газетын үнинэй хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Г. Бильгаев, Р. Бимбаев, Ц. Дамдинжапов, Ц. Будаев, Д. Лубсанов гэгшэдэй заабаряар бэшэжэ һураһан, хүдөө бэшэгшэ болотороо ургааб. Тиин газетын редакци намайе мартадаггүй. «Буряад үнэн» газетын 10.000-дахи номерой гарахадань, баярай ехэ суглаанда хабаадалсаха уряал абаһан, Хүндэлэлэй грамотада хүртэһэн байнаб. Энээгээрээ ехэтэ омогорхон ябадагби.

«Буряад үнэн» газетээр ехэ һонирхожо уншадагби, энэ газетэгүйгөөр байжа шададаггүйб.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдэй үедэ хүршэ Монгол орондо алба хэжэ байхадаа, «Буряад үнэн» газетынгээ редакцитай барисаагаа нэгэтэшье таһалаагүйб. Түрэл газетэеэ бэшэгээр абажа уншахадаа тоонто Буряад орондоо боложо байһан һүүлшын һонинуудые мэдэхэдээ, досоом нара гараһан шэнги болодог һэн. Манай «Буряад үнэн» газетэ хадаа 50 жэлэй туршада соёл культура, түрэлхи хэлэеэ хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэхэн хубитаяа оруулһан байна. Парти, правительствынгаа шухала шухала шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ ажалша зониие элсүүлгэдэ нилээд ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ.

Һүүлэй үедэ «Толи» гэһэн юрэнхы гаршаг доро элдэб һонин, хужарлажа уншамаар юумэнүүд гарадаг болоо. Илангаяа һургуулиин һурагшад энэ хуудаһые һонирхон уншадаг байна. Буурал сагаан толгойтой үбгэд, хүгшэдшье «Буряад үнэн» газетээрээ омогорхон ябадаг. Жэшээлхэдэ, Цахир тосхондо ажаһуудаг 30-аад онһоо партиин гэшүүн пенсионер, 70 гаран наһатай Дэнсыма Жамсаранова гэгшэ «Буряад үнэн» газетые жэл бүри захижа уншадаг. Энэ хүгшэн газетын түрүүшын хуудаһанһаа эхилээд һүүл хүрэтэрнь уншаад, «Үнэн» соо тиимэ, иимэ һонин бэшэгдэһэн байна гээд хүнүүдтэ хөөрэжэ һуудаг заншалтай.

Тэрээнһээ гадна, манай газетэдэ Алсагар Мархайһаа эхилээд Будамшуу хүрэтэр уран хурса удха түгэлдэр фельетон, статьянууд тунхаглагдажа байдаг. Энэнь ехэтэ һайхашаамаар.

Би мэнэ һаяхан Ц. Номтоевой статья уншаад байхадаа, зүйтэй дурадхал оруулна гэжэ һанаа һэм. Манай газетэдэ ямар нэгэн шухала асуудал тушаа уншагшадай дунда зүбшэн хэлсэлгые хүсэндэнь хүргэнгүй унтараажархидаг байна. Жэшээлхэдэ, түрэ хурим тухай олон дахин бэшэгдэһэн аад, ямаршье тобшолол хэгдэнгүй орхигдошоо. Тиимэһээ мүнөөшье хаа хаанагүй түрэ хурим олон янзаар үнгэргэгдэнэ. Заримандаа ажалдаашье гарангүй 2-3 үдэр соо архидажа байдаг ушар дайралдадаг. Тэрээнһээ уламжалан элдэб гай тодхор тохёолдодог гээшэ.

«Буряад үнэн» газетынгээ алдарта 50 жэлэй ойе тэмдэглэхэ гэжэ байхадаа жэл ерэхэ бүри оншо нэмэжэ, булад гууриһаа улам хурсадхажа байхыень хүсэе!

Б. ШОЕНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Улаан-Үдын Октябрьска районой В. Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсэдэхи 10-дахи ательедэ дүршэл, мэргэжэлээрээ суурхаһан ажалша бэрхэ оёдолшод хүдэлдэг юм. Эндэ захигдаһан хубсаһан хүнэй бэедэ тааруу, дура татама зохидоор оёгдоһон байдаг. Тус ательегэй коллектив һара бүриингөө түсэб хододоо үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай. Ажалаараа суурхажа, нүхэдэйнгөө магтаалда, захилшадай баясхаланда хүртэһэн зоншье эндэ олон. Нэрлэбэл, эрэшүүлэй хубсаһа эсхэгшэ Н. Суборова, оёдолшод Л. Юможапова, В. Шишмарёва гэгшэд болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Юможапова, Н. Суборова, В. Шишмарёва.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

АЖАЛДА ДҮРШЭНЭ

...омсомол басагад Анна Калашникова, Надежда Шашина гэгшэд ...ан-Үдын аймагай «Восход» ...хозой гахайн фермэдэ хүдэл... юм. Басагад ажалдаа түргэн ...н дүршэжэ, ажалша бэрхэ ...аа харуулаа. Тэдэнэр 400 ...оонхо даажа абаад, шахан ...алуулна. Оролдосотой һайнаар ...уһалһанайнгаа ашаар Шашина, Калашникова гэгшэд поршоонхо бүхэнэйнгөө шэгнүүрые ...эдээ дунда зэргээр 350 грамм хүрэтэр нэмээжэ шадана. Залуу гахайшад нэгэшье поршоонхо гарза гайда оруулнагүй.

Басагад аха нүхэдэйнгөө дүй дүршэлые үсэд нэтэрүүгээр шудалха зуураа, халап абажа, ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлнэ. Комсомолой организациин секретарь, колхозой зоотехник Валентина Михайловна залуу гахайшадта зүбшөөл заабари үгэжэ, ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ.

А. ШУЛУНОВ.

...РЬЯАТАН ОЛОШОРОО, ...АЛТАЙБ?

...үүлэй үедэ Ахын ажахынуу... адууһа малда арьяатан шоолооро добтолдог боложо ...бэ. Энэ ушар мал адуулаг... ...ай һанаа зобоожо, заримдаа ...заяа үзүүлнэгүй, адуу ...а добтолно.

...ймагай ажахынууд эдэ арьяа... ...тай тэмсэл ябуулнагүй. Ха... ...аа тэдэнэй гүлгэ оложо аба..., хүрөө гэһэншүүгээр, эмэ... ...ыень мүрдэжэ алангүй, орхи... ...ог заншалтай. Эдэ бүгэдэһөө ...жо, һаянай арьяатан шоно ...г һүрэгөөрөө ябадаг, малай ...ан газарта үзэгдэдэг бо...доо зэбүүрхэл түрүүлнэ. Юуб ...эдэ, мал адуулжа ябагшадай ...а шоные тэрэ доронь буудажа унагаамаар мэргэн хүн үсөөн байдаг гээшэ. Мүнөө адуун хээрэ бэлшэнэ. Тиихэдэ «50 лет Октября» колхозой хэдэн зуугаад толгой һарлаг, хайнагууд хадын бэлшээреэр таранхай. Зүгөөр шоныи мүрлөөгүй газар гэжэ байхагүй. Жэшээнь, Сэнсэ голдо адуу хаража ябаһан Алексей Сайбанов амархашье саг олдоногүй гэжэ гомдоно. Юуб гэхэдэ, һүни бүхэндэ арба гаран шоно һүрэгые тойроод, тэдэниие үргээжэ, дайлажа һалахаяа болинтоо.

Эдэ бүгэдэдэ хэмжээ абахаар болоо ха гэжэ һанагдана.

Д. ДУГАРОВ.

НЮТАГАА НОГООРУУЛНА

...яагтын ой модоной ажа... хүдэлмэрилэгшэд энэ ...дэ дээшэлүүлмэл уялга ...һан юм. Тэдэнэр орон ...даяа ногооруулха, модо ...илгаар газарай хүрьһэ ...алха хэрэгтэ ехэ үүр... дүүргэнэ. Шэлбэһэтэ ...оной үрэ бэлэдхэхэ түсэб даабари үлүүлэн дүүр...бэ. Нарһанай 600 ки...рамм үрэһэ бэлэдхэхэ даабари 1027 килограммда хүргэгдөө.

Тус питомнигто уляангирай 139 мянга, нарһанай 12 миллион, хайлааһанай 2 миллионһоо дээшэ эшэ ургуулагдаа. Хүдэлмэришэд Ларионова, Сабашников, Жигмитов болон бусадай хубита эндэ ехэ.

К. ХАЛТАНОВ.

...УЛГЕНОВТЭНЭЙ ГОМДОЛ

...агар, Альбина Гулгеновтэн ...ынгаа 800 гаран эрье хони... харууһалдаг. Хонишод үбэл...дөө түгэс бэлэн болонхой. ...эр хашаа хорёогоо саг ...ортонь дулаалжа дүүргэбэ. ...ээ үедэ малшад хонидоо ха... боориддо адуулна. Байгша энэ бүлэ хаража байһан хо... ...бүриһөө уялгаһаа гадуур 580 ...н нооһо хайшалжа, гүрэндэ ...һадаха түсэбөө үлүүлэн дүүр... байна.

...улгеновтэн эрье хонидоо һай... ...э үбэлжүүлхэ арга боломжо... Тэдэнэр һүрэгөө хойто жэл... ...рэндэ тушааха юм.

...эхи хонишод ямар ажаһуу... ...гээд һонирхоһон байнабди.

Энэ отарада мүнөө болотор зайн гал оруулагдаагүй байһаар. Эдэ бүгэдые Гааргын совхозой хүтэлбэрилэгшэд баран мэдэжэ байһан аад, мүнөө болотор ямаршье хэмжээ абаагүй. Найман столб зоожо, утаһа татабал, эндэ электрын гал носохо юм. Хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралаа багаар хандуулһан дээрэһээ хонишод сүлөөтэй сагтаа газетэ, журнал уншаха, радиогоор һүүлшын һонинуудые шагнаха аргагүйдэнэ.

Хүтэлбэрилэгшэд энэ бүгэдые хараадаа абажа, ойрын үдэрнүүдтэ хонишодой эрилтэ дүүргэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

В. ВИНОГРАДОВ.
Хурамхаанай аймаг.

Республикын засагай дээдэ зургаануудта

САГ ҮРГЭЛЖЫН АНХАРАЛ ДОРО БАЙХА

Имагтал социализмын мандаһан гүрэндэ ажаһуугашад өөрынгөө наһанай ерээдүй тухай һанаагаа зободоггүй, олониитын аша туһада ажаллажа ябадаг, үтэлхэ дээрээ харууһалагдаха үргэмжэнь хангагданхай. Жэшээ холуур бэдэрэлтэгүй, Совет оронойнгоо манай Буряадай республикые абая. Үтэлхэ дээрэ үргүүлхэ хүүгүй, элдэб гэнэ тодхорто орожо хүдэлмэриингөө хүсэ алдаһан, мүн үбшэндэ дайрагдаад зоноор адли ябажа шадахаяа болиһон, инвалид болоһон, гансаардаһан олон хүнүүд гүрэнэй харууһанда абтажа, интернат-гэрнүүдтэ ажаһуудаг юм. Эдэ зониие бүхы хэрэгтэй юумээрнь хангаха, һуудал байдалынь һайжаруулжа байха гээшэ манай Советүүдэй эмхинүүдэй, олониитымнай шухала уялга болодог.

Һаяхан республикымнай Министрнүүдэй Совет интернат-гэрнүүдэй хэр заһабарилагдажа, болбосон байдалтай болгогдожо, шэнээр баригдажа байһые хаража үзэбэ. Энэ хэрэг яһала һайнаар, урид табигдаһан түсэбэй ёһоор ябуулагдана. Һүүлэй жэлнүүдтэ, жэшээнь, Хяагтын, Баян-Голой (Захаамин), Мухар-Шэбэрэй интернат-гэрнүүдтэ капитальна заһабарилганууд хэгдэһэн байна. Республикын бүхы интернат-гэрнүүд уураалаар дулаасуулагдадаг болонхой, тэдэндэ канализаци хэгдээ, уһан оруулагдаа. Хүнүүдэй һууха, хэрэгтэй юумээ хэхэ, аша туһатайгаар сагаа үнгэргэхэ талаар яһала ехэ юумэнүүд хэгдээ, хэгдэжэшье байдаг.

Гэхэтэй хамта, интернат-гэрнүүдые шэнээр бариха, заһабарилха, али бүхы хэрэгсэлнүүдээр хангаха, соёлой ба медицинскэ хангалта гэхэ мэтэ хүдэлмэринүүд үшөөл дутагдалтай байна. Жэшээнь, Посольскын интернат-гэрэй барилгада һомологдоһон мүнгэн тон муугаар ашаглагдажа. «Бурятцелинстрой» трест энэ жэлэй эсэстэ тэрэ гэрэй барилгые дүүргэхэ ёһотой аад, унжагайруулжархёо. Интернат-гэрнүүдые һайн, шэнэ түхэлэй бараагаар, унтари хэбтэреэр хангаха хэрэг саг соогоо хэгдэнэгүй, хожомдуулагдана. Республикын худалдаа наймаанай министерство, Бурпотребсоюз интернат-гэрнүүдые эдеэ хоолоор таһалдуулдаггүй, янза бүриин хоол үгэхэ талаар яһала оролдолго гаргадаг. Гэбэшье мяха, жэмэс, овощ заримдаа таһалдуулхаяа һанана. Мүн медицинскэ хангалтые үшөөл һайжаруулалтай.

Баргажанай, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Кабанскын аймагай Советүүдэй интернат-гэрнүүдэй хүдэлмэриие саг үргэлжынгөө хиналта доро абаад, тэдэндэ али болохо аргаар туһаламжа үзүүлжэ байха, энэ хүдэлмэриие заахашье һуладуулха ёһогүй гэжэ Министрнүүдэй Совет тэмдэглээд, интернат-гэрнүүдые өөһэдын багахан ажахынуудтай болгохо талаар хүдэлмэри эхилхэ хэрэгтэй гэжэ зааба .1972—1975 онуудай барилгын түсэбтэ 300 хүнэй һууритай шэнэ интернат-гэрэй барилгые хараалха даабари республикын Госпланда үгтөө. Посольскын 200 хүнэй һууритай гэрые 1972 ондо ашаглалда үгэхөөр «Бурятцелинстрой» уялгалагдаба. 1972—1975 онуудта баригдаха ёһотой шэнэ интернат-гэрнүүдэй проектые 1971 оной сентябрь болотор дүүргэхэ уялга «Бурятгражданпроект» абаа. Гадна интернат-гэрнүүдэй бараа, унтари, хубсаһа, хүн зонойнь хоол һайжаруулха ба соёлой, медицинскэ һуудал байдалай хангалгые һайжаруулха шэнэ шэнэ хэмжээ ябуулгануудые БурАССР-эй Министрнүүдтэ Совет хараалба.

ГОРОДОЙ АЖАЛШАДАЙ АША ТУҺАДА

Ажалшадай депутадуудай Хяагтын городской соведэй гурбадахи сесси һаяхан болобо. Депутадууд, эдэбхитэд, урюулагшад «Хоёр жэлэй соёлой добтолгын үедэ горсоведэй бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн асуудал хэлсэһэн байна.

Депутадууд, үгэ хэлэгшэд һүүлэй үедэ түрэл городоо бүри үзэмжэтэй, болбосон түхэлтэй болгохо талаар хүдэлмэриин яһала хэгдэжэ байһые тэмдэглэбэ. Гансахан энэ жэлдэ Октябрьска, Ленинэй гудамжанууд асфальтаар хушагдаа, мүн Масловай, Соснинай, Свердловэй үйлсэнүүдтэ хайр шулуун адхагдаад байна. Тэдэ мүн лэ асфальтаар хушагдахань. Бүд нэхэгшэдэй тосхон ба город хоёрой хоорондохи харгы заһагдаа. Ленинэй ба Батуринай үйлсэнүүдтэ шудхамал бахананууд жэрылдэжэ, зайн гал ялараа. Гадна хүн зоной һаянай һуудаг болоһон шэнэ районуудта модод һуулгагдаа, 1,5 гектар газарта шэнэ сэсэрлиг таригдаба. Эдэ бүгэдэ тарималнуудые тоолоо һаа иимэ: 800 уляангир, 2500 акаци, 500 сирень болон бусад модод һуулгагдаа. Энэ хэрэгтэ хотын ажалшад, мүн комсомолшууд болон пионернүүд илангаяа ехээр хубитаяа оруулһан байна.

Эдэ бүгэдын хажуугаар Хяагта хотодо, урданайхида адли, барилга үргэнөөр ябуулагдаһан байна. 48 квартиратай гэр ашаглалгада үгтөө. Халуун уһатай, электропеэшэнтэй, олон квартиратай үшөө нэгэ гэр бүд нэхэгшэдэй һуудаг Слобода тосхондо баригдаа. Тиихэдэ 240 хүнэй хэбтэжэ аргалуулха больницатай ба тэндээ поликлиникэтэй, элдэб таһагуудтай элүүржүүлгын ехэ комплекс баригдажа дүүрэбэ. Тиихэдэ 960 үхибүүдэй һураха һургуулиин томо байшангай барилга дүүрэнтэжэ байна. Эдээнһээ гадна ажалшадай али бүхы хэрэглэмжэнүүдые хантаха элдэб гуламтануудта шэнэ түхеэрэлгэнүүд хэгдэһэн, зариманиинь шэнэлэгдэһэн, заһабарилагдаһан байна.

Хяагта хотоёо улам түбхинэнхэй, үзэмжэтэй һайхан болгохо талаар манай депутадууд эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Сесси дээрээ тэдэ һонирхолтой хөөрэлдөө дэлгээ, мүн холын хараатай түсэб баталан абаа. Тэрээн доторнь иимэнүүд хэмжээнүүд бии: городой хүн бүхэн хүгшэн залуугүй жэл соо 3 үдэр городоо болбосон болгохо хүдэлмэридэ хабаадаха; депутат бүхэн 10-һаа доошо бэшэ, городой хүн бүхэн 5-һаа доошо бэшэ набшаһата модо тарижа ургуулха. Гадна хотынгоо байдалые журамтай болгохо, ариг сэбэрые сахиха ба хүн зоной амарха, культурнаар ажаһууха талаар хэрэгтэй бүхы арга нүхэсэлнүүдые байгуулха гэжэ хараалагдаа.

С. КЛИМОВ,
Хяагтын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

ЭГЭЭН БАГАШУУЛАЙ УНШАМААР...

Манай библиотекэдэ олон номууд орожо байдаг. Энэнһээ түрүүн ахамад классай һурагшадай номой шэнжэлэл хэгшэ һэмди. Харин мүнөө эгээн багашуулда зорюулан, нэгэ хэдэн ном тухай хөөрэжэ үгэхэ һанаатайбди.

Шэнэ номууд

Галина Ганейзер гэгшын «Зурагуудаар хөөрэһэн географи», «Детская литература» гэжэ хэблэлээр гараһан ном. Автор ном соогоо гоё зурагуудые оруулан, багашуулай ойлгохоор хэлэн дээрэ бэшээ.

Энээхэн ном уншахадаа, таанар холын ба ойрын газар нютагуудаар аяншалха гээшэт. Хойто полюсһоо урда полюс хүрэтэр яһала холо юм ааб даа. Тиимэшье һаань, ном таниие хэрэгтэй газартатнай абаашаха байха. Зэрлиг олон амитадые, ургамалнуудые мэдэдэг, танидаг болохот.

Бүхы юумые ямаршье зузаан ном соо багтааха аргагүй юм. Гэбэшье энэ ном газар дайдатай танилсахадатнай, ехэ туһатай байха.

Тиихэдэ Борис Павлсвай «Ойн зурагууд» (Бишыхан рассказууд) гэһэн ном багашуулай анхарал татамаар. Тэрээн сооһоо таанар, багашуул, ямар амитан, ямар шубуухай ойн эмшэн бэ гэжэ мэдэхэт. Гадна бороо, һалхин тухай һонирхон уншахат.

Таанар Самуил Яковлевич Маршагай номуудые мэдэхэл байхат. Олон хүнэй түрүүшын ном хадаа С. Маршагай зохёолнууд юм. Багашуулда зорюулан, яһалашье олон ном бэшэһэн. «Хайшан гэжэ бээ эбажа ябахаб» гэһэн номынь «Малыш» гэжэ хэблэлээр гараа. Ном соо 5—6-тай баабгайханиие хайшан гэжэ бээ абажа ябахыень һургааб гэжэ тон энеэдэтэйгээр хэлэгдэнэ. Гоё зурагуудтай.

И. Акимушкин хадаа зэрлиг ангууд, амитад тухай бэшэдэг юм. Олохон номуудыень таанар уншаһан байгаа ёһотойт. Юуб гэхэдэ, И. Акимушкинай номууд библиотекын таг дээгүүр удаан хэбтэдэггүй. Мэнэ һаяхан Акимушкинай «Эдэ булта миисгэйнүүд юм» гэһэн номые абаабди! Энэ ном хадаа миисгэй тухай, мүн тэрээнтэй адлирхуу гэхэ гү, али миисгэй түрэлэй ангууд тухай хөөрэнэ. Миисгэй түрэлэй амитадай (эрээн гүрөөһэн, арсалан, шэлүүһэн гэхэ мэтэ) абари зангые автор һайн мэдэдэг байна. Тиимэһээ үхибүүдэй һонирхожо уншахаар ном бэшээ. Уран зохёолшын ээлжээтэ номые уншахадаа, миисгэйн түрэл орон аяар холын Африка юм гэжэ ойлгохот.

Нэрлэгдэһэн номууд хадаа эгээл багашуулда зорюулагдана.

Шэнэ номуудые ерэжэ уншыт гэжэ уринабди.

Б. ХАЛМАТОВА,
хүүгэдэй республиканска библиотекын хүдэлмэрилэгшэ.

ПАВЛОВО ХОТОДО БҮТЭЭГДЭҺЭН АВТОБУСУУД

Павловска автобусно заводой конструкторска бюро соо хонжэн: хүнүүд ажалаа дүүргээд, гэртээ таранхай. Гансал ахамад конструктор Сергей Жбанников шэнэ машинын хажууда үлөөд, ухаагаа гүйлгэдэг зантай. Мүнөөшье хажуудань нэгэ бэшэ, харин жэрэгэр олон автобусууд. Саб сагааншье, сэнхир татуургатайшье машинанууд туршалгын һүүлээр угаагданхай, сэмсэгэр юумэд зогсоно. Эдэнь газаа талаһаа адлишье һаа, үнэндөө ондоонууд.

...Мүнөө павловска машинануудта онсо эрилтэ табигдадаг болоо: Советскэ Союзай бүхы автобусно паркын хахад шахуу эдэ машинанууд эзэлнэ ха юм: Тэдэниие 49 орондо эльгээнэ. Анхан Горьковско автозаводой багахан цех байһан тус предприяти бүтээн гаргадаг машинынгаа тоогоор Европо соо түрүүшын һуурида гаранхай.

Табан жэлэй урда тээ павловска автобус уласхоорондын «харалгада» түрүүшынхеэ хабаадаһан байна. Тиин тааруу зохид, ялагар салагар, юрэ бусын хэлбэритэй энэ машина Ока мүрэнэй эрьеһээ эхилээд, бүхы орон соогуураа, Венгри, Австри, Итали, Франциие һэтэ гараба. Олон үдэрэй туршада гүйһэн автобус Ницдэхи модельнүүдэй харалгада түрүүшынхеэ хабаадаа. Тэндэ модельнүүдэй һорёон ба харалгада илаад, техническэ талаараа эрхим байһанайнгаа түлөө шанда хүртэбэ.

Конструкторнууд гэртээ бусаһан дары шэнэ машина тухай бодомжолжо эхилээ. Хараха янзада багахан юумэ: багажник гардероб хоёрые хэбэ. Тиихэдэнь дээдэ тагууд хэрэггүй боложо, салоноо, кузоваа набтар болгохо арга олгоо. Энээгээр юун түйлагдааб гэхэдэ, урдаһаань һалхинай сохисые бага болгоходо, мотооройнь хүсэн хуушаараа үлэбэшье, скоростинь ехэ болоо. Ницдэ болоһон удаадахи конкурсоор павловчанууд дахяад хүндэтэ шагналда хүртэбэ.

Тиигээд машинанууд удаа дараалан гараа. Конструкцинуудтахи ондоо шэнэ юумэнүүдэй хажуугаар, адли юумэн олон бии байгаа. Тиимэһээ нэгэ түхэлэй олон нэрэтэй автобус бүтээн гаргаха шэнэ бодол түрэбэ.

Город соогууршье, город шадаршье ябаха автобусуудта, мүн нютагууд хоорондын харалсаанай машинануудта нэгэл түхэлэй кузов табигдажа болохо гэжэ дүй дүршэл дээрэһээ харагдаа. Зүгөөр, тусхай модель бүхэндэ юрэнхы узелнуудһаа гадна, өөрын, «гансал тэрээндэ зорюулагдаһан» узел хэрэгтэй болохо байна.

Город соогуур ябадаг автобусууд хүнүүдые һуулгаха, буулгахадаа, удаан зогсодоггүй, хэдэн секундын туршада пассажирнуудаа сүм һэлгээдхихэ ха юм. Тиимэһээ автобусой үүдэниинь үргэн, зосоонь түрисэлдэхөөр бэшэ уужам байха зэргэтэй. Мүн һууринуудынь һайн, хүлөө табиха газарынь үргэн, барюулнуудынь ута.

Гэхэ зуура городой автобусуудай кузовуудынь аяншалгынхиһаа ондоо байха болоно. Мүн зарим автобусто багажник, гардеробой шухала байхадань, харин нүгөө заримандa хэрэггүй ааб даа. Автобусуудай элдэб янзын үүргэтэй, олон ондоо конструкцитай байгаашье һаань, машина бүхэндэ олонхидоо адли узел ба детальнуудые табижа болохо байна бшуу.

Тиимэһээ машина бүхэниие эхинһээнь һүүл хүрэтэр шэнээр зохёохо бэшэ, харин ямаршье автобусые хабсаргажа боломоор частьнуудһаа бүридүүлэн бүтээхэ хэрэгтэй.

Шэнэ машинануудые бүтээхэ гээшэ конструкторай онол шадабариин шалгалта болоно. Тиигэжэ олон янзын автобусой үндэһэн модель бүтээгдээ һэн. Тэрэнэй 3 мянган деталь болон узелнуудай 1700-ниинь городой, город шадарай ба нютагууд хоорондо ябаха автобусуудта һуулгагдаһан юм. 1,5 мянганиинь лэ аяншалгын автобусто хэрэглэгдээ. Энэ модельдэ ондоо олон узелнууд хэрэгтэй болоо.

Түрүүшын иимэ автобусууд замда гараба. Тэдэнэй адли байһыень тон хёрхо хүн илгаруулжа болохо. Газаа түхэлынь ондо ондоо юм. Холын аяншалгада ябахаар хараалагдаһан энэ автобус тааруу зохид. Салониинь нара тудаһан мэтэ һаруул. Зүгөөр наранай хурса элшэһээ түр зуура хамгаалжа болохо. Һуури-купенүүдынь аятай. Аяншалагшад тэндэ тодхогдоһон хоёр телевизор ямаршье һууриһаа хаража болохо. Вентиляцинь бэлэхэнээр нээгдэдэг, хаагдадаг, бага ба ехэ болодог.

Энэ автобусые бүтээгшэд юрын, һүниин, хүн бүхэнэй хэрэглэжэ гэрэлтүүлгын системые һайнаар тааруулаа. Нойрой хүрөөгүй һаань, хүршэдөө һаад хэнгүй уншажа болохо. Холын замда ябаһан аяншалагшадта шухала уужам бар, зохид гардероб, угаальниг—гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүд бии. Машинын ябадал дунда һууриһаа хүдэлэнгүй, экскурсиин хүтэлбэрилэгшэтэй хүн бүхэн телефоноор хөөрэлдэжэ, маршрудаа тодорхойлжо, аяншалга тухайгаа ярилдажа болохо.

Городой энэ автобус соморо аад, багтаамжатай. Хэдэн минута соо ойро зуура ябаха хүндэшье тааруугаар бүтээгдэнхэй. Юрэнхы шэглэлтэй, город шадархи, нютагуудай хоорондо ябаха автобусууд мүн лэ өөрын илгаатай юм.

Тус завод мүнөө түлэг дундаа заһагдажа байна. Шэнэ корпусууд баригдана, үйлэдбэринь түргэнөөр үргэдэнэ. Гэхэтэй хамта бэлэдхэлэй цехүүд хуушаараа үлэнэ, мүн заводуудынь олон жэлдэ заһабаригүйгөөр хүдэлжэ, хэдэ мянган машина хабсаргаха детальнуудые үгэхэ аргатай. Иигэжэ элдэб хэрэгсэлнүүдые олоор бүтээхэдэ, тэдэнэй өөрынь үнэ эрид хямдаржа, үйлэдбэриинь ашаг ехэтэй болгоно, хэдэн миллион түхэрит алмаха арга олгоно.

«Бүтээн гаргадаг техникынгээ конструкциие, машинанууд болон механизмуудай узелнууд, детальнуудые нэгэ янзын, стандартна болгохо гээшэ шухалын шухала зорилго болоно» гэһэн плакат ахамад конструкторай столой урдахи ханада үлгөөтэй. Эдэмнай КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдһээ абтаһан үгэнүүд. Детальнуудые нэгэ янзын болгохо гээшэ павловска автобус бүтээгшэдэй шухала программань болонхой.

Григорий ЗАХАРОВ,
АПН-эй корр.

Түүхын агуу туладааида

түрэл Москвагаа хамгаалагшад

БОРОДИНО ШАДАР

Николай Александрович Титовой гэртээ орожо ерэхэдэ, һамганиинь, Софья Васильевна:

— Николай, ажалһаа бусаба гүш? Нюур гараа угаа, Военкомадһаа дуудалга ерээ. Сэрэгэй наһанһаа үнгэрһэн шамаар яахань гээшэб? — гэхэ мэтые хэлэн угтаба.

— Хэрэгтэйл болоо хадамни уряа бээзэ,— гэжэ Титов гайхаһаншье хэбэргүйгөөр харюусаба. Магад намдашни медаль барюулжархихадаа болохол, хэн мэдэбэ,— гэжэ нэмээд энеэбхилбэ.

— Медаль, медаль гэхэш. Жэл бүри шахуу медальнуудые абана бэшэ гүш. 1965, 66, 68-дахи онуудта орден, медальнуудые абааш. Эдэшни багадаад, үшөөл шагналда һанаатай һууналтайш? — гэжэ Софья Васильевна үбгэеэ хорогүйгөөр зэмэлхэ юм. Тэрэнь яаралгүйхэнөөр:

— Эхэ оромнай хүбүүд, басагадаа хэзээдэшье мартадаггүй. Үнэн сэхэ ажал хэрэгыень үндэрөөр сэгнэжэ, хододоо урмашуулдаг ха юм,— гэжэ сайгаа ууха зуураа хэлэнэ. Һамганиинь пеэшэнэйнгээ хажуугаар тухашарна. Үнгэрһэн ошоһон жэлнүүд тэрэнэй нюур дээрэнь мүр сараагаа үлөөгөөл даа. Энэ мүр сараа—уршалаануудыень һаял обёоржо байһан мэтэ, Николай Александрович һамгаяа ехэл удаан хаража һуутараа, столойнгоо саанаһаа бодожо хубсалба.

Газаа гарахадань, боро хараан бууджа ерэнхэй, һулахан һэбшээн һэб-һаб үлеэгээд абаха юм. Түрэл городойнь үйлсэдэ түмэн галнууд носожо, тойроод үдэр шэнги гэрэлтэй. Гэнтэ Николай Александровичай досоо аяар тэрэ холын намарай гал дүлэтэ үдэрнүүд һанагдаадхиба. Тэрэ гэһээр гушан жэл үнгэрөө. Николай Титовой Аргунь мүрэнэй эрье шадар сэрэгэйнгээ алба хэжэ байха үедэ хархис хара фашистнар Эхэ орондомнай добтолон ороо һэн. Яаралтай түргэн баруун зүг руу зорихо ушар гараа бэлэй. Арбаад хоног үнгэрһэн хойно сэрэгшэд Ленинград хото шадар вагонуудһаа буулгагдаа бэлэй.

Газаа шэб харанхы. Балтиин далай тээһээ һалхин үлеэнэ.

— Гал носоохогүй. Шанга шангаар хөөрэлдэхэгүй! — гэһэн команданууд үгтэнэ. Фронт дүтэ гэжэ сэрэгшэд абаһаар лэ ойлгоодхёо. Тэдэнэр дундаа шэбэр-һабир хөөрэлдэн, үүр сайтар томо үхэр буунуудаа тодхожо үрдеэ бэлэй. Сентябрь һарын тэншье һаа, хура бороотой, хүйтэншэг байгаа һэн. Агуухэ Октябриин хубисхалай үлгы—Ленинград хотые хамгаалха пангин уялга 32-дохи Улаан тугта дивизиин сэрэгшэдэй урда табигдаа бэлэй. Энэ дивизиин сэрэгшэд Хасан нуурай эрье шадар япон самурайнуудые гамгүйгөөр сохилсожо, онсо шалгарһан байха юм. Тиимэһээл Ленинград хотые хамгаалалсахыень энэ дивизиин сэрэгшэдтэ найдагдаа бшуу. Тэрэ үдэрһөө нэгэндээ нэтэрэн, фашистнарые гамгүйгөөр хюдажа эхилээ һэн.

1941 оной ноябриин тэн багаар 32-дохи Улаан тугта дивизиин сэрэгшэдые вагонуудта һуулгажа, урда зүг тээшэ ябуулхадань. Кавказай хадануудые хамгаалхамнай гээд тэдэнэр дотороо сэдьхэжэ ябаа. Эхэ оронойнай зүрхэн—Москва хото шадар сэрэгшэдые вагонуудһаа буулгахадань лэ, хамаг юумэ эли тодо болоодхёо. Тиигэхэдэ Эхэ оронойнай зүрхэн дээрэ шуһата һэлмэ далайгдаад байгаа бшуу. Энэ һэлмэ далайһан шунахай дайсанай һабарые таһа сохихо хэрэгтэй. Тиимэ зорилго 32-дохи Улаан тугта дивизиин урда табигдаһан юм.

Тэдэнэр суута Бородино һуурин шадар бэхижүүлгэ хэжэ эхилбэд. Сержант Николай Титов сэрэгшэдтээ хамта набтархан добын ара талада үхэр буугаа тодхобо. Урдань мэлигэн сагаан тала нэмжынэ. Энэ талын хүрьһэ дэбһэн, шунахай фашистнар сэхэ орожо ерэхэнь гэжэ һанахада, досоо жэхыдэһэ хүрэмөөр һэн. Гэбэшье, сэрэгшэд фашис немецүүдые ёһотойгоор лэ угтахаар бэлдэнхэй.

— Ородой буугай хүсэ бидэнэр эндэл харуулха ёһотойбди,— гэжэ батарейн командир ахалагша лейтенант Иван Кременчук сэрэгшэдээ зоригжуулжа байгаа һэн. 129 жэлэй саанаород солдадуудай Бородино һуурин шадар тон шанга сохилто хэһыень жэшээ болгон хэлээ.

Уданшьегүй булад хуягта танкнуудай хүнхинөөн холоһоо дуулдажа, немецүүд үхэр буугаар буудажа эхилбэд. Снарядууд сэрэгшэдэй хороһон газар шадар тэһэржэ захалба.

— Яарахагүй. Түрүүшээр шрапнельна снарядуудаар буудаха. Ябаган сэрэгшэдые танкнуудһаа таһалха,— гэһэн команданууд үгтэжэ эхилбэ.

— Совет сэрэгшэдэй шэг шарайнууд шэрүүн. Бултадаа буунуудтаа дүтэлнэд. Немецүүд дүтэлжэл ябана. Сагаан саһаар хушагдаһан тала хара үнгэтэй болошобо. Танкнуудай нэрьсэн, снарядуудай тэһэрхэ абяан — хуу баран ниилэшэбэ. Дайсанай түрүүшын танкнууд дүрэжэ эхилбэ. Теэд барагдаха бэшэ даа. Нэгэнэй хойноһоо нүгөөдүүлынь гараад ерэжэл байна.

—Нэтэрһэн нохосуудта үхэл!—гэжэ үхэр буу һомологшо Анатолий Гунько хашхаран, снарядуудые асаржал байна. Үхэл бэдэрһэн тобшонууд шэхэнэйнь хажуугаар һиинаад лэ ошоно. Урдаа хас тамгатай немец танк Николай Титовой хороһон добо тээшэ сэхэ ерэжэ ябана.

— Бронебойно снарядаар сэхэ урдаһаань буудагты!—гэһэн команда Николай Александрович үгэбэ. Снарядай тэһэрхэнь, танкын таһарһан гусеницын хахинахань дуулдаадхиба.

— Амиды ороолонгууд иигэжэл үхэлөө олохо һэнта,— гэжэ Анатолий Гунько хоротойгоор хэлэжэ байгаа һэн. Тэрэ үдэр сержант Николай Титовой сэрэгшэд дайсанай гурбан танк шатаагаа. Хэдэн олон фашис сэрэгшэдые үгы хээ. Дайсан Улаан тугта 32-дохи дивизиин сэрэгшэдэй зоригые хухалжа ядахадаа сухаря бэлэй. Энэ шанга байлдаанай түлөө Николай Александрович Улаан Одоной орденоор шагнагдаа. Удаань фашис немецүүдые Москва шадарһаа намналсажа эхилээ һэн. Тиигэжэ «Москва хотые хамгаалалсаһанай түлөө» медаляар шагнагдаа.

Улаан тугта 32-дохи дивизиин сэрэгшэд немец фашистнарые Москва шадар, Ясско-Кишинёвско «тогоон» соо, Будапешт шадар хайра гамгүйгөөр сохилсожо, Австриин түб — Венэ хотые сүлөөлэлсэһэн байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түрүүшын үдэрһөө фронт дээрэ ябажа, дайсанаа даралсаһан Николай Александрович Титов түрэл Буряад ороноо бусажа ерээ бэлэй. Тэрэ мүнөө Улаан-Үдын Кировэй нэрэмжэтэ заводто хүдэлнэ. Тус заводой механическа цех соо хорин табан жэл таһалгаряагүй хүдэлжэ, ажалша зондо хэрэгтэй амһартануудые ниилээд олоор бүтээлсээ. Парти, правительствамнай тэрэнэй ажал хэрэгүүдые үндэрөөр сэгнэжэ, 1966 ондо «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнаһан байна. Тэрэ мүнөөшье ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Залуушуулые үнэн сэхээр ажал хэжэ, Эхэ орондоо, арад зондоо ашатай туһатай юумэ хэхыень уряалжа ябадаг хүн юм.

Н. А. Титовой Железнодорожно районвоенкомадай гурбадахи таһагта ороходонь, дунда зэргын бэетэй офицер хүхюунээр энеэбхилэн угтажа:

— Николай Александрович! Таниие «Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда илаһаар 25 жэл болобо» гэһэн хүндэлэлэй тэмдэгээр шагнаба,— гэжэ хэлэхэдэнь, жараад наһанайнгаа богоһо гэшхэһэн Николай Александрович:

— Эхэ орондоо хододоо үнэн сэхээр ябахаб! — гээд, тоб байса хэлэбэ. Бүхы зориг шадабаряа, ажал хүдэлмэреэ тэрэ Эхэ орондоо зорюулаа. Иимэ хүнүүд олоной дунда хүндэтэй, золтой жаргалтай ябадаг. Иимэл хүн юм даа, түрэл оронойнгоо түб хото—Москвае хамгаалагшадай нэгэн — Николай Александрович Титов.

К. ЖАМЬЯНОВ.

Эдир натуралистнарай республиканска зүблөөнһөө

ЭДИРШҮҮЛЭЙ АЖАЛША ГАР

Чайковскиин нэрэмжэтэ училищи соо республикымнай һурагшадай үйлэдбэриин бригадануудай, ой модоной эдир харуулшадай түлөөлэгшэд заншалта следто сугларжа, дүршэлөө хубаалдаба, ахэ заха зоной һургаал шагнаба. Хүгжэмэй училищиин һаруул зал соо бригадын гэшүүдэй ажал харуулһан фото-зурагууд, альбомууд, партиин райкомой, колхозой правлениин, аймагай эмхи зургаануудай ухибүүдтэ барюулһан грамотанууд выставкэдэ табигдаа.

Бэшүүрэй аймагай Потанинай, Баргажанай дунда һургуулинуудай дэргэдэхи ой модоной эдир харуулшадай ажал тухай стендүүдые хүнүүд ехэл һонирхонод. Эндэхи һурагшадай хэһэн туршалга, шэнжэлгээр буурал толгойто эрдэмтэд һонирходог байна.

Нарһан модоной эшэһээ хушын һалаа ургуулха гэһэн бодол эдир баргажанаархинай толгойдо эгээл түрүүлэн ороһон гэнэ. Иимэ туршалга, тарилга хүүлэһэн мододынь ямаршьегүй һагсайжа, хоёр ондоо һалаа мүшэрнүүдээрээ даллажа һуудаг.

«Һургуулиин һурагшадай зунайнгаа амаралтын үедэ хэһэн ажал хүдэлмэринь аргагүй ехэ юм»,— гэжэ Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министр С. С. Дмитриев, элидхэл соогоо онсолон тэмдэглэбэ. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй, Ноёхоной дунда һургуулинуудай һурагшад хони хайшалалгаар жэлһээ жэлдэ түрүүшүүлэй зэргэдэ ябадаг юм. Юрөөгэй дунда һургуулиин һурагшадһаа бүридэһэн звено дүрбэн һүрэг хонидые хайшалжа, мүрысөөндэ илажа гараа. Базаров Алексей зургаан зуун гушан найман, Базаржапов Бадма зургаан зуун хонидой нооһо хайшалһан габьятай.

Сэлэнгын аймагай Ноёхоной дунда һургуулиин һурагша Эрдынеева Ханда Оренбургын онол аргаар хонидые хайшалжа һураад, үдэр соо дүшэ-табин толгой хонидые тордиһогүй хиргадаг болоод, һүүлдэнь нүхэдөө һургаһан юм.

Түнхэнэй аймагай Толтойн дунда һургуулиин бэлдэһэн стенд, альбомууд хүнэй анхарал эжэлүүдгүй татана. «Восточные Саяны» колхозой правлениин парткомой, КПСС-эй Түнхэнэй райкомой, аймагай Советдэй гүйсэдхэхэ комитедэй зүгһөө һурагшадта барюулагдаһан грамотанууд табяатай. Энэ һургуулиин һурагша Андыкова Цырендулма элёт дээрэ үгэ хэлэжэ, үйлэдбэриин бригадын амжалта тухай һониноор хөөрэбэ. Толтойн һургуулиин һурагшад ерээдүйнгөө түсэб, ерэхэ жэлэйнгээ зун тухай хөөрэлдэжэ, бэлдэжэ эхилэнхэй. Ерэхэ зун малшадай, һаалишадай нэгэ бригада эмхидхэхэ тухай тэдэ бодомжолно.

Зарим һургуулинуудай дэргэдэхи багахан газар ёһотой «туршалгын лаборатори» болонхой. Биологиингоо багшанарай, колхозой агрономой хүтэлбэри доро һурагшад түрэл колхоздоо туһатай шэнжэлгэ, туршалгануудые хэжэ байдаг. Жэшээнь, Бэшүүрэй дунда һургуулиин биологиин багша Поспеловагай ударидалга доро һурагшад гурбан жэлэй туршада ямар үедэ капустын рассадые газарта һуулгахада һайн бэ гэжэ мэдэхын тула туршалга хэбэд. Майн гурбанай үдэр парнигта үрэһэ таржа ургуулһан рассадаяа июниин нэгэндэ, табанда, арба, арбан табанай үдэрнүүдтэ газарта һуулгажа үзэбэ ха. Июниин нэгэнэй, табанай үдэр тариһан капустын нэгэ монсогоройнь шэгнүүр арбан гурба—арбан дүрбэн килограмм татадаг байгаа. Нэгэ гектарһаа 400 килограмм ургаса абтаа. Июниин арбанда, арбан табанда тариһан рассадань хорхойдо эдюулдэг, ургаса муутай байба. Тиимэһээ Бэшүүрэй аймагта майн һүүл багаар гү, али июниин эхеэр капустын рассада һуулгахада һайн гэжэ тодорхойлбод.

Яруунын аймагай Гүндын дунда, Бэшүүрэй аймагай Хэрээтын дунда болон бусад һургуулинуудта иимэ туршалга-шэнжэлгэ хэгдэжэ байдаг.

Иимэ үрэ дүн һайнтай, совхозуудтаа туһатай туршалга һургуули бүхэндэ хэгдэдэг бэшэ. Хурамхаанай дунда һургуулида, тус аймагай Гааргын дунда һургуулида, Хэжэнгын аймагай Чисаанын, Хэжэнгын дунда һургуулинуудта, Бэшүүрэй аймагай Шэбэртын дунда һургуулида туршалгын участогта мүртэй ажал ябуулагданагүй. Ажаүйлэдбэриин бригадануудай, ой модоной эди... харуулшадай республиканска ар... бадахи следто хабаадагшадта Б... ряадай республикын Гэгээрэлэй... Хүдөө ажахын, Ой модоной ажа... хын министерствэнүүдэй грамо... танууд, үнэтэ бэлэгүүд барюула... даба.

Нэгэдэхи һуурида Мухар-Шэбэ... рэй аймагайхид гаража, Гэгээр... лэй, Ой модоной ажахын мини... стерствэнүүдэй, ВЛКСМ-эй обк... мой дамжуулгын улаан туг... хүртэбэд. Мухар-Шэбэрэй, Кабан... скын дунда һургуулинуудай... трактораар, Сэлэнгын аймагай... Юрөөгэй дунда һургуулие «Ук... раина» киноаппарадаар шагнаба...

2-дохи һуурида Кабанскын... Зэдын аймагууд гараба. Тэд ту... таа 1500 түхэриг мүнгэн шан... хүртөө.

Гурбадахи һуурида Сэлэнгын... аймагайхид гаража, мянган түх... ригэй элдэб юумэ — һуралсалай... хэрэгсэл абаха аргатай болобо... Туршалга. шэнжэлгэ һайнаар... ябуулһанайнгаа түлөө республи... кын долоон һургуули Гэгээрэлэй... Хүдөө ажахын министерствэнү... дэй хүндэлэлэй грамотануудаар... шагнагдаба. Олон һургуули эди... натуралистнуудай станциин хү... дэлэлэй дэбтэртэ оруулагдаба.

Эдиршүүлэй ажалша гараа... олон юумэн хэгдэнэ, саашадаашье... ходол хэгдэжэ байха юм һаб даа.

Л. БАДМЫН.

Артур Григорян Саратовска сэрэгэй училищиин ГАИ-гай таһагые 1968 ондо һайн сэгнэлтэтэйгээр дүүргээд, м... най республикада хүдэлхөөр эльгээгдэһэн байна. Тэрэ ... һээр нүхэр Григорян дүрбэдэхи жэлээ Баргажанай аймаг... та ахалагша автоинспектороор ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: милициин ахалагша лейтенант А. Григорян ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Спорт

ШАНГА ШАНДААҺАТАН ШАЛГАРБ...

Самбо барилдаагаар городой түрүү һуури эзэлхын түлөө хоёрдохи мүрысөөн болож дүүрэбэ. Энэ мүрысөөндэ 98 спортсмен хабаадалсаһан байха юм. Самбо наадан республика доторнай һаяндайл хүгжэжэ эхилбэ. Мүрысөөндэ хабаадагшадай яһала һайн бэлэдхэлтэй байһыень харахада урмашамаар байгаа. Спортын бүлгэмүүдэй, эмхинүүдэй туһаламжаар Буряадаймнай самбистнууд ойрын сагта бүхэсоюзна мүрысөөнүүдтэ хабаадалсадаг болохо байха гэжэ найдамтайгаар хэлэхэ байнаб.

«Динамо» бүлгэмэй (тренерынь В. Серебрянников), ЛВРЗ-гэй спортын клубай (тренерынь Н. Николаев), хэлхеэ холбооной электротехникумэй самбын секцинүүд муу бэшээр хүдэлнэ. Электротехникумэй самбистнууд тренерэйнгээ шадамар бэрхэ хүтэлбэри доро мүрысөөнһөө мүрысөөндэ дүрэ шадабарияа һайжаруулна. Алексей Ефремович М... тюх гэгшын хүмүүжүүлһэн спортсменүүд энэ мүрысөөндэ эрхим һайнаар наадажа, түрүү һууринуудые эзэлээ.

Нёлондо жэлдэ болоһон мүрысөөнүүдтэй сасуулжа үзэхэдэ энэ жэлдэ самбистнуудай дүрэ шадабари хараа байса дээшэлһэн байна. Анатолий Дружинин, Вячеслав Николаев, Владимир Быстров, Анатолий Жамьянов, Александр Рыбаков, Михаил Сидоров, Валентин Кашманов гэгшэд түрүү һууринуудта гараа.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

ХИЛЫН САДНАҺАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

РЕВОЛЮЦИОННО ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДЭЙ ҮДЭР

ГАВАНА. (ТАСС). Фидель Кастро толгойлогшотой Кубын бүлэг патриодуудай «Гранма» гэжэ яхтаһаа 1956 оной декабриин 2-то Орьенте провинцида буужа, зэбсэгтэ тэмсэл эхилһэн үдэр Кубын Революционно Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй һайндэр гэжэ тоологдодог болонхой. юм. Энэ үдэрые Кубын арад үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Бүхы орон дотор баярай суглаанууд, митингнүүд болоно, сэрэгшэд ажалшадтай уулзана, Кубын алдарта сэрэгүүд тухай лекци ба хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ.

«Советскэ Союз Кубада айхабтар ехэ туһаламжа хүргэнэ, совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Кубын сэрэгүүдэй дагаха жэшээнь болонхой», — гэжэ РВС-эй Генеральна штабай начальник Оскар Фернандес Мерл гэгшэ мэдүүлээ.

Израилиин премьер-министр США-да ерэбэ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Израилиин премьер-министр Голда Меир гэгшэ США-гай ниислэл ерэбэ. «Албанай бэшэ хэрэгээр» ерээ гэжэ эндэ соносхогдоошье һаань, Голда Меир американ правительствын түлөөлэгшэдтэй уулзаха байна. Г. Меирэй президент Р. Никсон ба гүрэнэй секретарь У. Роджерс гэгшэдтэй уулзажа, Вашингтоной зүгһөө сэрэгэй туһаламжа эрихээ һанаһаниинь нюуса бэшэ гээд шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

СИРИИН АРАБ РЕСПУБЛИКА. Евфратска гидроузелай барилга.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Евфрат мүрэн дээрэ ГЭС баригдажа байна.

АПН-эй фото.

Г. КИССИНДЖЕРЭЙ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Национальна аюулгүйн асуудалаар США-гай президентын тусхай туһалагша Г. Киссинджер Сагаан байшан соо декабриин 1-дэ пресс-конференци хэбэ. Р. Никсонэй КНР ошохоёо байһантай холбоотой зарим тодорхой мэдээнүүд тус пресс-конференци дээрэ соносхогдобо.

Хөөрэлдөөнүүдэй үедэ хэрэгтэй гэжэ һанаһан асуудалаа алишье талань зүбшэлдөөндэ табижа болохо байна гээд Г. Киссинджер тэмдэглээ.

Хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Тайвань тухай асуудалай табигдаха байһаниинь дамжаггүй гээд Г. Киссинджер хэлэбэ. Тайвань ба КНР-эй хоорондохи харилсаан КНР Тайвань хоёрой сэхэ хөөрэлдөөгөөр эсэслэн шиидхэгдэхэ ёһотой. Тайваниие хамгаалха тухай США хэлсээтэй юм. Энэ хэлсээнһээ Холбоото Штадууд арсаха хүсэлгүй.

Хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Вьетнамай асуудал зүбшэгдэхэ гү гэһэн асуудалда харюусаха зуураа, «вьетнамизацилгаар» энэ асуудалые США шиидхэхэ хүсэлтэй гэжэ Г. Киссинджер заагаа. «Вьетнамизацилга» гээшэ Сайгоной хархис сэрэгүүдые ашаглан, Вьетнамай патриодуудта эсэргүү сэрэгэй ябуулгануудые хэлгэ болоно гэжэ мэдээжэ.

Хитадтай хэгдэхээ байгаа хөөрэлдөөнүүдэй удха дээрэ тогтохо зуураа, Г. Киссинджер иигэжэ мэдүүлээ: Р. Никсонэй Хитад ошолго гансашье политическэ талаар бэшэ, мүн бусадшье һалбаринуудта харилсаа һэргээлгын эхин болохо магадгүй. Гэбэшье, США ба Хитад хоёрой хараа бодолнууд олохон ушарта айгасалдаатай гэжэ тэмдэглээ.

Р. Никсонтэй хамта США-гай гүрэнэй секретарь У. Роджерс, Г. Киссинджер ба ехэ бэшэ «бүлэг туһалагшад» Хитад ошолдохо гээд пресс-конференци дээрэ соносхогдоо.

Иорданиин шэнэ правительство

АММАН. (ТАСС). Премьер-министр Ахмед Аль-Лаузи толгойлогшотой Иорданиин шэнэ правительство байгуулагдаба. Ахмед Аль-Лаузи ноябриин 28-да алуулһан Васфи Телль гэгшын кабинедтэ финансын министрэй тушаал эзэлдэг байгаа. Мүнөө шэнэ премьер-министр оборонын министрэй тушаалые нэгэн доро эзэлэлсэхэ. Транспортын министр байһан Анис Муашир финансын тушаалда оробо. Иорданиин правительствын бүридэлдэ бэшэ хубилалтанууд болоогүй.

Амманай радиогоор дамжуулагдаһан правительственна декларации соо шэнэ кабинет урдынгаа политическэ хараа шугам баримталжа үргэлжэлүүлхэ гэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Иранай премьер-министрэй мэдүүлгэ

ТЕГЕРАН. (ТАСС). Парламентын онсо сесси дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Персидскэ тохойн аман шадархи Абу-Муса, Ехэ Томб ба Бага Томб аралнууд дээрэ Иранай сэрэгүүд буулгагдаа гэжэ Иранай премьер-министр А. А. Ховейда мэдээсэбэ.

Персидскэ тохой шадарай Рас Эль-Хайма ба Шардж гэжэ араб княжествануудтай энэ гурбан аралай статус тушаа хэлсээ хэһэнэй удаа, иимэ шиидхэбэри абтаа гэжэ А. А. Ховейда хэлээ.

Франциин Коммунис партиин гэшүүд олошорно

ПАРИЖ. (ТАСС). 1971 оной туршада Франциин Коммунис партиин зэргэдэ 37 мянган хүн ороо. Энээн тухай «партбиледүүдые һэлгэхэ ба партиие бэхижүүлхэ компани» гэһэн мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Энэ мэдүүлгэ ФКП-гэй ЦК-гай эндэ болоожо байгаа пленум дээрэ баталагдаан абтаа.

Генеральна Ассамблейн резолюци

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ ба ашаглаха асуудалаар уласхоорондын харилсаа холбооe хүгжөөлгые ООН-ой Генеральна Ассамблей һайшаан дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ. Совет делегациин оруулһан һара тухай договорой проектые нэн түрүүлэн хаража үзэхыень ООН-ой замбуулинай талаар комитедтэ дурадхаһан резолюциие Ассамблей дэмжээ.

Замбуулинай дайдые, тэрэ тоодо һара ба бусад тэнгэриин бодосуудые шэнжэлхэ ба ашаглаха тухай гол ёһонуудые хараалһан договорые, тэрэшэлэн космонавтнуудые абарха тухай уласхоорондын хэлсээндэ хамжахыень бүхы гүрэнүүдые уряалһан резолюци Генеральна Ассамблей баталан абаба.

Замбуулинай түхеэрэлгэнүүдэй ушаруулһан гай хохидолой түлөө уласхоорондын харюусалга тухай ООН-ой Политическэ комитедэй зууршалһан конвенциин проектые ООН-ой Генеральна Ассамблей 93 дуугаар һайшааба. Дүрбэн гүрэнэй делегаци һаналаа бариба.

МҮНӨӨ ҮЕ САГАЙ ШУХАЛЫН ШУХАЛА АСУУДАЛ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ООН-ой Генеральна Ассамблейдэ буу зэбсэг хуряалгын асуудалаар һаналаа зүбшэлдөөн эдэ үдэрнүүдтэ үргэлжэлһөөр.

Зүбшэн хэлсэлгын үедэ 60 шахуу делегациин түлөөлэгшэд үгэ хэлээ. Энэ зүбшэн хэлсэлгэдэ делегацинуудай эдэбхитэйгээр хабаадажа байһан ушар ООН-ой гэшүүн-оронуудай мүнөө үе сагай шухалын шухала энэ асуудалда ямар ехэ анхаралтайгаар хандадагыень үшөө дахин гэршэлнэ.

Мүнөө Генеральна Ассамблейн үзэмжэдэ ядерна буу зэбсэг туршалгые дары сагта болюулха тухай асуудалаар оруулагдаһан хэдэн резолюциин проектнүүд табигдаад байна. Бактериологическа (биологическа) буу зэбсэг ба токсинуудые саашадань үйлэдбэрилгые ба нөөсэлэлгые хориһон конвенциин проект бэлэдхэгдэжэ, Генеральна Ассамблейн үзэмжэдэ табигданхай.

Ирагай революционно командованиин Соведэй шиидхэбэри

БЕЙРУТ. (ТАСС). Ирагай революционно командованиин Совет Великобританитай ба Ирантай дипломатическа харилсаагаа таһалха тухай шиидхэбэри абаба. Персидскэ тохойн аман худар байдаг Абу-Муса, Ехэ Томб ба Бага Томб гэжэ гурбан бишыхан аралнууд дээрэ ноябриин 30-да Иранай сэрэгүүдэй бууһанай удаа энэ шиидхэбэри абтаа.

Рас Эль-Хайма ба Шардж гэжэ араб княжествануудтай договор баталһанай үндэһэн дээрэ Иранай сэрэгүүд тэдэ аралнууд дээрэ буулгагдаа гэжэ Иранай парламент дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, премьер-министр А. А. Ховейда мэдүүлээ.

Великобританитай ба Ирантай дипломатическа харилсаагаа таһалха тухай Ирагай республикын революционно командованиин Соведэй шиидхэбэриие дамжуулһан Багдадай радиогой мэдээсэл соо «араб аралнуудые эзэмдэлгэ хадаа Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин гол ёһонуудые, тэрэшэлэн уласхоорондынгоо уялгануудые Англиин талаһаа эмдэһэн ушар» мүн болоно гээд заагдана.

Африкын оронуудай экономическа харилсаае үргэлдхэхэ зорилгоор

ЛОНДОН. (ТАСС). 1972 оной февралиин 22-да Кениин ниислэл Найроби хотодо нээгдэхэ Бүхэафрикын худалдаа наймаанай ярмагта Африкын нэгэдэлэй эмхиин 40 гаран гэшүүн-оронууд хабаадаха байна. Энээн тухай Лондондо Африкын оронуудай түлөөлэгшэд журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө мэдүүлһэн байна.

«Африкын оронуудай хоорондохи худалдаа наймааниинь бэеэ даанхай Африкын гүрэнүүдэй бүхы худалдаа наймаанай оройдоол 7 процентнь болоно,— гэжэ ОАЕ-гэй Генеральна секретарь Диалло Телли гэгшын хандалга соо хэлэгдэнэ — Найробидо болохо худалдаа наймаанай ярмаг шэнэ хуудаһа нээхэ байна».

ПРАВДА-БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Үйлэдбэриин бүтээсэ» — түрүү бэш... «Амжалтатай ажалнай — Э... орондоо» гэһэн ниитэ гаршаг ... ро ажахынуудһаа информацинууд... ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд...

Хоёрдохи хуудаһанда. Түн... нэй аймагай «Сибиряк» колхоз... түрүүлэгшэ Л. Максимовай «М... ханай цехэй арга боломжонууд...» гэһэн статья. Партийна органи... цинуудта. Нютаг нютагай һо... нууд. Сошордомо дохёо.

Гурбадахи хуудаһанда. «Бур... тия-71» гэһэн студенческэ бари... гын отрядай гэшүүд хөөрэнэ. Х... лын саанаһаа. ТАСС-ай матери... нууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Б... ряадай поэдүүдэй шүлэгүүд» г... һэн номдо М. Шихановай реце... зи. АПН-эй материалнууд. Соно... холнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.00 — «Ши орон соогуур ябанаш» гэһэн һурагшадта з... рюулагдаһан дамжуулга. 18.30 — «Пионерия» гэһэн киножурнал. 18.40 — «Совет демократиин х... жэлтэ» гэһэн дамжуулга. 19.10 — телепанорама. 19.30 — «Совет... ский спорт» гэһэн киножурнал. 19.40 — литературна концерт. 20.05 — «Киногой аяншалга... дуратайшуулай альманах» гэһэн дамжуулга. 20.25 — түрэлхид... зорюулагдаһан дамжуулга. 20.40 — концерт.

МОСКВА ХАРУУЛНА:

21.10 — концерт. 21.50 — «Олон миллион арадуудай лени... скэ университет» гэһэн дамжуул... га. 22.20 — Согтой хүхюун ч... тушкануyд. 22.40 — «Севасто... поль» гэһэн уран һайханай фильм.

Редактор

Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-02560. Заказ № 1124.